

Izšla ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

in inozemstvo 25—

seobzavne

oglas po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova

ul. št. 54. Telef. št. 26

Podružnice:

Maribor, Barbarska ul. 4.

Telef. št. 22.

Celje, Aleksandrova s.

Radna pri pošta, čekov.

zavod št. 11.842.

Ljubljana, 25. julija. Dne 18. marca izvoljena narodna skupščina je danes končala prvo obdobje svojega dela, ter se je odpravila do 20. septembra. Bilanca skupščinskega in vladnega dela v teh mesecih ni razveseljiva. Tik pred sestankom parlamenta so radikali sklenili s separatističnim blokom, podpisavši takozvani »Markov protokol«, politično kupčijo, ki jim je omogočila izpeljavo brezobzirne intrige, katere cilj je bil, s pomočjo federalistične abstinence in opozicije etabrirati samoradikalni režim. Prvi tedni skupščinskega delovanja so obeleženi po ljutih verifikacijskih bojih. S koncesijami na račun nacionalnih in državnih interesov so takrat radikali sestavili relativno skupščinsko večino, sestojajo iz radikalne stranke, makedonskih Turkov in Nemcev in izvršujoče svoje prve nasilnosti s abstinenco in pomočjo slovenskih klerikalcev. Šele 26. maja se je mogla skupščina konstituirati — polnih 40 dni po njenem prvem sestanku. Najbolj karakterizira odnosaje v novi skupščini dejstvo, da je celokupna opozicija odklonila vsako zastopstvo v vodstvu parlamenta. Celo predsedništvo in vsi tajniki so radikali. To stališče opozicije je razumljivo. Ali je pa tudi previdno, o tem je morda že marsikdo promišljal, ko so se šteli pri raznih glasovanih glasovi in se je opetovano pokazalo navzkrižje med službenimi in privatnimi ugotovitvami. Tudi v vseh skupščinskih odborih imajo radikali vse funkcije v rokah.

Dne 2. junija je vlada otvorila dobo zakonodajnega dela s posebno deklaracijo, ki je nanizala celo vrsto zakonskih projektov kot nučnih, kateri da se morajo rešiti še v tekočem zasedanju. Nič manj nego 20 deloma obširnih, deloma zelo važnih zakonov je vladna deklaracija postavila na dnevni red. Kmalu se je pokazalo, da so bile to po veliki večini le prazne besede. Vlada je govorila o projektih, o katerih deloma še ni imela niti ene črke na papirju, kar pa je bilo pripravljenega, je bila dedščina iz koalicijske obse. Zato ni čudno, da je skoraj ves program ostal neizvršen. Mesto rednega proračuna (ki je bil že lani pod Kumanudjem pripravljen), se je pričelo gospodarstvo dvajsetim in naknadnim milijardnih kreditov. Mnogo obetajoči pričetki normalnega državnega gospodarstva so bili naenkrat v razvalinah. Mesto zakona o izenačenju davkov smo dobili linearno povišanje davčnih bremen s takozvanimi izrednimi dokladi, ki ustvarjajo nove neenakosti in nove krivice. Obetani zakon o gradnji cest se je spremenil v kuluk in mesto naznanjenih načrtov v varstvo kmeti in agrarne produkcije je prišel na brzo roko skrupulani zakon o odškodninah proti ujamam, ki ustvarjajo v bistvu le nekaj dispoziციjski fond ter problematičen paragraf o prepovedi sodne eksekucije na mala kmečka posestva, ki je v dolgoletni praksi v Srbiji izkazal za svojo narodno - gospodarsko škodljivost. Tako ostajata kot resna, pozitivna uspeha poletne skupščinske seje le zakona o ustroju vojske in službene pragmatika. Prvi je izdelan v zadnjih letih in ga je radikalna vlada našla na mizi. Drugi je stal meseca decembra lanskega leta pred zakonodajnim in sedanja vlada ima le žalostno zaslug, da ga je poslalska vlada in njena infanzilerialna ravno največje dobrih moderne službene pragmatike. Naznanjeni zakoni o invalidih, o ureditvi centralne uprave, o štampi, o društveni in zborovalni svobodi, o upravi in samoupravi mest niso niti v štadiju projektov, glede katerih bi se bila vlada na čistem. Specijalni zakoni, ki so v zvezi s službeno pragmatiko, stojijo v delež v raznih odsekih in so zaenkrat odloženi na jesen. Tako izgleda v bombastičnih besedah naznanjeni program po poteku dobe, za katero je bil postavljen! Vlada in njena večina ne grede na zaslužne politične.

Demokratska stranka zavzema v parlamentu stališče najstrožje opozicije. V borbi proti reakcionarnemu plenarnskemu režimu je visoko dvigala zastavo jugoslovenske demokracije. V tej borbi je bila vedno pozitivna. Ni odrekala svojega smotrenega sodelovanja nikjer, kjer so jo zahtevali narodni in državni interesi. S treznimi in premišljenimi predlogi je skušala izboljšati v razpravi se nabijajoče zakone in reči smemo, da je n. pr. delo demokratov, kar je v službeni pragmatiki klobrega. Demokratski poslanci so se v vseh zakonodajnih vprašanjih pokazali resne in večje delavce ter se s svojimi predlogi naravnost sijajno odlikujejo od primitivnih koncepcij vladnih poslancev in od demagoških brenanetosti takozvane federalistične

Po odgoditvi skupščine

VTIS VČERAŠNJIH SKLEPOV SKUPŠČINE. PRED REKONSTRUKCIJO VLADE?

Beograd, 25. julija. d. Včeraj ves dan in tudi še danes dopoldne so se vršile med radikalskimi voditelji razprave glede izročitve Radića sodišču. Pašić je še včeraj dopoldne obetal klerikalcem, da z izročitvijo Radića najbrž ne bo nič in svoje verolomno postopanje na včerajšnji seji so klerikalci napram ostali opoziciji upravičevali baš z argumentom, da jim je obljubljena zaščita Radića in njihovih zaradi tiskovnih avinjarij preganjanih poslancev. Kaj je povzročilo končni preokret pri vladi, še ni popolnoma dognano. Beležimo govorico, da je mešetarjenje vlade z Radićevim veleizdajstvom izzvalo prav ostro reakcijo na najvišjem mestu in da se je tekom včerajšnjega in današnjega dne vršila živahna izmenjava telegramov med Bledom in Beogradom. Sedaj vse z napetostjo pričakuje razvoja nadaljnjih dogodkov. Po predpisu zakona bi moral biti Radić v trenutku, ko je njegova imuniteta dvignjena, radi odložitve veleizdaje takoj aretiran. Pričakovati je torej v najbližjih urah aretacije voditeljev HRSS — ako se morda s kakšnim trikom ne najde kakšen drug izhod. Javnost prav malo veruje v odločnost vlade in je po večini prepričana, da se za kulisami še vedno pletejo kupčije. Izvajanja poslance Wilderja

Radić izročen sodišču

ZASEDANJE SKUPŠČINE ODGOĐENO DO 20. SEPTEMBRA. — ZAKON O ZAVAROVANJU PROTI TOČI SPREJET.

Beograd, 25. julija. r. Na današnji seji narodna skupščina se je nadaljevala razprava zakona o zavarovanju proti toči. Posl. Moskovljević (zemlj.) je zahteval obvezno zavarovanje, sicer bodo zemljoradniki glasovali proti. Posl. Miloš Radić (zemlj.) je naglašal, da bodo demokratski glasovali proti zakonu, ako se ne predela po zakonskem načrtu bivšega ministra Pušenjaka. Tudi on je za obvezno zavarovanje proti toči. Posl. Agatonović (dem.) je kritiziral, da vlada za obvezno osiguranje nima kredita. Zahtevala da se vpoštevajo predlogi demokratov, sicer bodo glasovali v specialni debati proti. Posl. Sretenović (dem.) je zahteval, naj se zakon vrne odboru in popravi. Minister Trifković je branil zakon, pri čemur je prišlo do burnih spopadov s posl. Moskovljevićem. Pri razpravi o prehodnih odredbah je prišlo do viharnih konfliktov med demokratimi in Markom Gjurčićem. Pri glasovanju je bilo oddanih 166 glasov, in sicer 107 za, 59 pa proti. Proti so glasovali demokratski in zemljoradniki.

Poročilo imunitetnega odbora.
Nato je zbornica prešla na razpravo o poročilu imunitetnega odbora. ki predlaga izročitev nekaterih poslancev med njimi posl. Radića in tov. ter posl. Sušenjaka, Pušenjaka in Zebota sodišču. Poslanec Sušnik je prečital v imenu klerikalnega in muslimanskega kluba izjavo, v kateri pravi: Vsa inkriminirana dela zaradi katerih se zahteva izročitev narodnih poslancev avtonomističnega, odnosno federalističnega mišljenja, so političnega značaja in v zvezi z njihovim političnim delom. Minister je zahteval izročitev že pred meseci, toda vlada ni hotela sklicati imunitetnega odbora. Šele ko je bil objavljen zagrebški protokol, je vlada v naglici sklicala imunitetni odbor, ki je sklenil izročitev Stepana Radića in njegovih drugov sodnji. Jasno se vidi, da je ta cela stvar le političnega značaja. Smo proti izročitvi narodnih poslancev Stepana Radića in drugov kakor tudi poslance Pušenjaka, Sušenjaka in drugov ter v imenu najostrejšega protesta zapuščamo dvorano.

Klerikalci so nato zapustili dvorano, radikali pa so jih pozdravljali: Zdravo! Na svidenje!
Posl. Wilder je v imenu demokratov izjavil, da smatra predloge imunitetnega odbora sicer za utemeljene, razkrinkal pa je z izgoščeno ironijo postopanje radikalov, ki so sklepali s politiki, katere smatrajo za veleizdajnike, politične krovje kupčije, ko pa so se te kupčije razrile in je Radić objavil famozni Markov protokol, so naenkrat v skrbah za dobrobit države. Ugotovil je nadalje, da je ravno opozicije. Za demokrate je prošla skupščinska serija častna doba. Sedaj se pripravimo na jesen. Kolo političnih dogodkov se suče in v septembru bomo stali najbrž pred novo situacijo.

Baldwinovi predlogi, prvi korak za ureditev spora

IZMENJAVA MISLI MED FRANCIJO IN BELGIJO.

London, 25. julija. s. Pri banketu na east londonskih trgovcev in bankirjev je izjavil Baldwin, da je stavila Anglija zaveznikom take pomdebe, ki značijo prve korake za ureditev vseh višjih vprašanj, Baldwin upa, da morajo uspeti in meni, da bi bil že davno uspehi, če bi prevzeli zadevo trgovski krogi. »Daily Mail« je mnenja, da bodo pogajanja med Anglijo in zavezniki trajala dolgo. Poincare je v svojem zadnjem zadnjem govoru dokazal, da hoče Francija vztrajati na svojih metodah za doseg reparacij in se ne meni za to, kaj pravi Anglija k temu. Ker pa Anglija noče preloma s Francijo, ji ne preostaja drugača kot pustiti Francijo brez prekanja, da ravna po svoje.

London, 25. julija. j. Angleška vlada ugotavlja po Reutersu, da je vsak čas pripravljena obravnavati vprašanje ga-

rancij za Francijo z največjo dobrohotnostjo in zadostiti v dovolini meri francoskim zahtevam.

Pariz, 25. julija. j. Včeraj je francoski poslanik obiskal belgijski vladni stališče Francije glede angleškega odgovora. Danes je obiskal belgijski poslanik Poincareja in mu obrazložil stališče Belgije. Domneva se, da se bosta Francija in Anglija o skupnem nastopu ustmenno posvetovali.

NEMSKI PROTEST PROTI NOVIM REPRESALIJAM.

Berlin, 25. julija. s. Nemška vlada je protestirala v Parizu in Bruslju proti novi odredbi poreske komisije, v kateri se odreja, da bo Francija zahtevala pri vsakem novem činu pasivne rezistencije odgovor od posameznikov.

Demokratska zveza na Bolgarskem

Sofija, 25. julija. j. Po dolgotrajnih pogajanjih za doseg sporazuma med strankami bloka in narodne slege, ki so se vršila pod predsedstvom Cankova, se je ustanovila nova stranka »Demokratska zveza«, ki je sprejela za svoj program vladno izjavo Cankova. Valed te fuzije se je zmanjšalo število strank v Bolgariji od osem na pet: demokratsko zvezo, narodno - liberalno, socialdemokratsko, komunistično stranko in agrarno zvezo.

Spionska afera

Beograd, 25. julija. p. Danes se je ves dan vršilo zaslišavanje Danice Andreoličeve. Zaslišavanje vodi šef policije g. Lazarević. Andreoličeva se je obnašala zelo veselo. Posebno se je interesirala, kaj pišejo novice o njej. Ponosna je, da so princeli nekateri listi njeno sliko. Popoldne so bili zaslišani ostali soudeleženci špijunske afele ter so izpovedali isto kot v Zagrebu. Vsa zadeva ni tako opasna kot se je prvi hip govorilo. Andreoličeva hoče zadnji čas vplesti v afero nove beograjske osebnosti.

Beograd, 25. julija. r. »Preporod« pri- naša izjavo svojega direktorja Pavla Jurizića, ki se opravičuje, da so za časa njegove odsotnosti iz Beograda prišle v list netačne informacije o osebah, ki naj bi bile upletene v špijonsko afero. Posebno mu je žal, da je bil med njimi tudi imenovan vrli nacionalni borilec, grof Miroslav Kulmer. Pomota se je izvršila pri telefonskem pogovoru, ker se je v istini imenovalo ime nekoga drugega Kulmerja, ki ga je urednik izvetil z grofom Miroslavom Kulmerjem.

FRANCOSKI GLASOVI O LAUSANNSKI POGODBI.

Pariz, 25. julija. j. Podpis lausanske mirovne pogodbe je vzbudil v Franciji malo pozornosti in se v širih krogih dogodek ne smatra posebno važnim. »Figaro« smatra ravnoindnost za obziranje vredno in naglašja, da znači ukinitje privilegijev evropskih držav v izven evropskih vselej prve simptome novega časa. »Echo de Paris« smatra nekatere člene mirovne pogodbe nevarne za bodočnost. Tardieu izjavlja v »Echo National«, da dokazuje potek mirovne konference in podrobnosti mirovne pogodbe samo to, da vodijo današnji svet ljudje, ki so revnih misli. Značilno za novi položaj je pasivni odpor v Nemčiji, pasivna okupacija Francije, pasivno nesoglasje Anglije in pasivna svetovna indolencija Amerike.

PRED NOVIMI VOLITVAMI NA GRŠKEM.

Atene, 25. julija. s. Oficielni organ revolucionarnega komiteta, čegar eksekutivni organ je današnje ministrstvo, poroča, da je komite pripravljen po podpisu lausanske pogodbe razpisati nove volitve. Da prepreči ponoven neuspeh revolucionarne stranke, je spremenil volilni zakon in volilna okrožja. Rešitev se smatra za nov državni preokret in je vzbudila med prebivalci splošno nezadovoljstvo.

ZBLIŽANJE MED JUGOSLAVIJO IN RUSIJO.

Beograd, 25. julija. p. Presburo pri- naša iz Berlina depešo. Ki govori o predstojećem zblizanju med našo kraljevino in sovjetsko Rusijo. Kot šef jugoslovenske misije, ki odpotuje v tel zadevi v Rusijo, se imenuje naš odpravnik poslov v Prazi g. Lazarević.

Velikanski vlom v Berlinu

Za 30 milijard dragocenosti ukradenih.

Berlin, 25. julija. v. Poslovnih prostorih bivšega dvornega draguljarja Rosenthala je bil izvršen velikanski vlom, kakršnega ne pominja zgodovina nemške kriminalne policije. Vlomilci so se polastili dragocenosti v vrednosti preko 30 milijard mark. Lastnik tvrde je razpisal za aretacijo zločincev nagrado 100 milijonov mark, za povrnitev ukradenih dragocenosti pa 10 odstotkov vrednosti. O storilcih, ki so bili dobro informirani o razmerah v trgovini, ni nobenega sledu.

NOVE MEDNARODNE TELEFONSKE PROGE.

Beograd, 25. julija. r. Ministrstvo pošte in telegrafa je izdelalo projekt novih mednarodnih telefonskih in telegrafskih prog, ki se imajo še tekom t. l. postaviti. Najvažnejše med temi progami so: Beograd - Subotica - Budimpešta - Praga, Paracin - Nis - Caribrod - Sofija - Carigrad, Novi Sad - Novi Bečel - Pančevo - Bela Crkva, Beograd - Paracin - Zajecar. Na vseh teh progah bo do paralelno s telefonskimi linijami tudi telegrafske. Materijal za te proge preime naša država na račun nemških reparacij.

PRED NOVO KOMITASKO AKCIJO V MAKEDONIJI?

Budimpešta, 25. julija. r. Danes je dopel semkaj šef makedonskijunskih organizacij, bolgarski general Protogerov, ter je konferiral z zastopniki probolgarske Madiarov ter z bolgarskimi aktivnimi oficirji, ki so v Budimpešti. General Protogerov je poročal Madiarom o akciji, ki se ima pojaviti v polovici septembra v Makedoniji.

Inozemske borze

25. julija.

TRST. Devize: Pariz 135.25—135.75, London 105.40—105.70, Newyork 22.80 do 23, Curih 407—410, Praga 68.30 do 68.80, Zagreb 24.24.20; valute: avstrijske krome 0.033—0.034, dinar 24—24.30, dolar 22.80—22.95, funti 105.20—105.50.
CURIH. Berlin 0.0010, Newyork 559.50, London 25.72, Pariz 33, Milan 24.40, Praga 16.65, Budimpešta 0.04, Bukarešta 2.87, Beograd 6, Sofija 5.55, Varšava 0.0037, Dunaj 0.007875, avstrijske krome 0.00795.
CURIH ob 17. uri: Beograd 5.90, DUNAJ. Beograd 743—747, Budimpešta 0.12—0.14, Budimpešta 3.15—3.25, Bukarešta 0.34—3.56, London 325.00 do 326.00, Milan 3054—3066, Newyork 70935—71185, Pariz 4152—4168, Praga 2117—2127, Sofija 678—682, Varšava 0.37—0.39, Curih 12685—12735; valute: dolarji 70560—70960, levi 656—664, nemške marke 0.105—0.165, funti 323.200—324.800, fr. franki 4105—4135, lire 3030—3050, dinarji 734—740, poljske marke 0.45—0.40, leji 363—367, švicarski franki 12570—12650, češke krome 2099—2115, madž. krome 2—2.20.
PRAGA. Dunaj 4.495, Berlin 0.625, Rim 147, Budimpešta 13, Pariz 197.50, London 153.75, Newyork 33.40, Curih 600.25, Beograd 35.375.
BERLIN. Ni poslovala.
LONDON. Beograd 420—440, Newyork 459.50—459.75, Pariz 77.60—77.70, Milan 105.375—105.75, Praga 153.75 do 154.75, Dunaj 320.000—330.000.
NEWYORK. Beograd 107, London 459, Pariz 592.50, Berlin 0.015, Milan 438, Dunaj 0.145, Budimpešta 0.80, Bukarešta 61.41.

Italija in Mala antanta

Zadnje dni se v italijanskem časopisu pojavljajo ostro tendenčni glasovi o Mali antanti. Listi servirajo svojim nerazsodnim čitateljem zlobne izmišljotine italijanske politike, da se Mala antanta nahaja pred razpadom.

Vse to so, kakor rečeno, laži. Odkar je izginila Avstro-Ogrska z zemljevida in so mali narodi v Srednji Evropi vsaj deloma uresničili svoje sanje po združitvi v narodnostno kompaktno državo, je začela Italija raztezati svojo ekspanzivno politiko interesnih sfer na male balkanske države in njih sosede. Ta politika je s stališča Italije sicer razumljiva, a mi je ne moremo priznati. Italijani smatrajo za nekaj povsem naravnega, da pripravljajo tla svoji ekspanziji na vzhod s tem, da v vsakem oziru oslabilijo države na teritoriju, kateri radi neposredne bližine vznbuja in podžiga njihove skomine. V tej ekspanziji je tudi zapopadeno italijansko stališče do našo države. Češkoslovaška interesira Italijo ne radi svoje demokracije, temveč radi svoje pozicije med nasledstvenimi državami, katere lahko škoduje italijanskim koristim.

Ta dejstva nam tudi v celoti pojasnjujejo italijansko politiko napram Madžarski, Bolgarski in Rumuniji. Madžari itak niso nič drugega nego eksponenti anglo-italijske politike na srednjeevropskem vzhodu. Na Madžarsko meji Bolgarija po eni in Rumunija po drugi strani. Te tri države bi bilo treba organizirati na skupni podlagi, meni Italija, in problem Male antante bi bil rešen — sam od sebe.

Prijeten račun — za Italijane. Smola pa je ta, da je Rumunija po svojih političnih interesih vezana ne na Madžarsko in na Bolgarijo, temveč na Češko-slovaško in Jugoslavijo. Tega dejstva Italija ne more prebrati. Zato apelira na Rumunijo posredstvom latinstva. Toda tudi latinsko sesterstvo ne bo zaleglo nič tam, kjer so po drugi strani ogroženi nacionalno-državni interesi Rumunije.

Zanimivo je v ostalem tudi to, da razširja italijanski tisk izmišljotine o Mali antanti baš v času, ko stojimo pred konferenco v Sinaj. Konferenca bo važna po odločitvah, ki se od nje pričakujejo. To Italija dobro čuti in zato namenoma laže, da bi Mali antanti z obrekovanjem pokvarila kredit, ki ga ima v inozemstvu. Ni pa seve tudi izključeno, da se vrši kampanja italijanskega tiska v tajnem sporazumu s smerničnimi angleške politike.

Mala antanta bo v Sinaji svoje dosežke stališče v evropski politiki morala deloma revidirati ter določila eno ali drugo novost glede nastopanja v prihodnosti. V glavnem pa je bodo njene vezi učvrstile in ne nasprotno, razrahljale, kakor si to želi Italija z odkritimi in neodkritimi zaveznički in prijatelji.

Mi smo že nešteto krat povdarjali pogoje našega sporazuma za sodelovanje z italijansko politiko. Toda Italijani iskrenosti ne poznajo. Njih glavna lastnost je zahrbtnost. Zato ni čuda, da grede naša in Mala antanta pota z ofi-cijelno Italijo narazen toliko časa, dokler se rimska politika ne popravi v navedenem pravcu, za kar pa žal, še ni izledov v bližnji prihodnosti.

Kritični dnevi v Nemčiji

Berlin, 25. julija.

Splošen položaj v celi državi postaja od ure do ure kritičnejši. Nacionalisti in komunisti se pripravljajo za končni spopad, ki naj odloči, v čigavih rokah bo poslej državno krmilo. Oba tabora mrzlično utrjuje svoje pozicije, vlada pa se nahaja kakor med dvema stenama. Skušna se zavarovati proti desnici in noče dovoliti, da se razmahnejo levičarji.

V Frankfurtu je o priliki komunističnega obhoda prišlo do krvavih spopadov, pri katerih je na rabeljski način bil ubit državni pravdnik dr. Haas. Reakcija proti umoru se je pokazala takoj. Toda nacionalistična opasnost je ohranila tudi protifašistovske vrste. Iz vseh krajev poročajo, da je opaziti močan dotok iz proletarskih, doslej socialističnih vrst, h komunizmu. Na obzorju se pojavljajo špartakistovske sence iz prvih povojnih let. Pri volitvah v zvezo kovinskih delavcev so kovinarji v Berlinu, Essenu, Gelsenkirchenu in Kolnu volili komunistično. Socialistični krogi so prepadeni in vidijo v tem kakor tudi v sklepu srednjeevropskega delavstva, ki zahteva najostrejšo opozicijo proti Cuno-vi vladni in takojšnja pogajanja glede Poruhirja, znak naraščajoče delavske radikalizacije.

Na nedeljo 29. t. m. so sklicali komunisti v Potsdamu velik protifašistovski dan. Vlada je, da se izogne pretečim nemom in grozeči krizi mesečnega vojne, prireditve prepovedala. Prav tako so bile zabranjene protifašistovske manifestacije v Hannoveru in Braunschweigu. Opasnost s tem seveda ni odstranjena, kajti vlada je tako šibka, da ne more z uspehom krotiti niti desnice, niti levice. Radi previdnosti je izdala naredbu, s katero se za prihodno nedeljo zabranjujejo vse javne manifestacije.

Tudi drugače postajajo razmere nezdržne. Draginja narašča z blaznimi skoki. Tečaj dolarja, ki regulira cene v Nemčiji, je prekorčil že 415.000 mark. V zasebnem prometu je ameriški denar seveda še dražji. Cene so dosegle tako višino, da stroj za tiskanje bankovcev ne more več dohajati izdatkov vlade in

javnosti. Danes je državni banki zmanjkalo bankovcev in v Berlinu so bili v obtoku samo bankovci po tisoč in pet tisoč mark. Bankovci višje vrednosti so baje izginili v ruhrsko ozemlje, iz navedenega vzroka je v novih podjetjih nastopil zastoj v izplačevanju uslužben-cem. Stvar bo imela tudi v socialnem oziru nepregledne posledice. Socialisti zahtevajo, da se tiskanje bankovcev ustavi, državne dolgovce pa naj bi prenašali inflacijski dobičkarji in banke.

Danes je bila princezna Hohenlohe-Oehringen pred drž. sodiščem v Leipzigu radi podpranja kapitana Erhardta na begu iz zaporov obsojena na štiri mesece prisilnega dela, katero se je pa izpremenilo v 6 mesečni navadni zapor. S tem pa zadeva Erhardtovih sokrivcev še ni razčiščena. Oblasti so še vedno na delu, da izsledijo ostale pomočnike proslulega kapitana. Berlinska kriminalna policija je baš včeraj popoldan v Gernrodu aretirala nekega plemenitasa in njegovo ženo, pri katerih se je našel načrt za Erhardtov beg iz ječe.

Berlin, 25. julija. s. «Die Rote Fahne» poziva še vedno klibu prepovedi delavstva na shode pod milim nebom proti fašizmu. Vlada bo storila vse, da vsa zborovanja zatre. «Vorwärts» izrečno povdarja, da s protifašistovskimi gibanjem socialno-demokratska stranka ni ničesar skupnega.

Pariz, 25. julija. s. Listi poročajo iz Mainz, da so Francozi v podružnici Državne banke iz neke tajne blagajne zaplenili 20 milijard papirnatih mark.

Lausnenska mirovna pogodba in Jugoslavija

Jugoslovenska delegacija v Lausani ni podpisala mirovne pogodbe, kakor je bilo tudi pričakovati. Postavila se je namreč na stališče, da se vlada naše kraljevine ne more strinjati z določeno razdelitvijo turškega predvojnega dolga in je formulirala svoje stališče sledeče: Teritorijalna vprašanja med kraljevino SHS in Turčijo se ne rešujejo s sedanjo pogodbo, ker so ta vprašanja rešena že z londonsko pogodbo iz leta 1913. Sedanja pogodba, ki naj reši samo ona vprašanja, ki so nastala povodom svetovne vojne in po turško - grški vojni, ne more postaviti nobenih odredov o finančnih in gospodarskih vprašanjih, ki se nanašajo na ozemlje kraljevine SHS. Naš delegat dr. Jovanović je izjavil, da je pripravjen podpisati mirovno pogodbo, ker se strinja z rešitvijo ostalih vprašanj, toda samo pod pogojem, ako pridejo v pogodbo posebne rezervacije o finančnih in gospodarskih vprašanjih. Ker pa so ostale vlasti odklonile to zahtevo, je odklonil podpis mirovne pogodbe.

Mirovni pogodbi je bil radi tega priložen dodatek, ki pravi, da vlada med kraljevino SHS in Turčijo mirovno stanje in da si vlada kraljevine SHS pridržuje pravico, da se kasneje sporazume z zaveznički o onem delu turškega predvojnega dolga, ki odpade na Jugoslavijo.

Kako je izigrana nova službena pragmatika

Glavne določbe prehodnih odredb.

r. Beograd, 21. julija.

Kaj so radikali potom prehodnih odredb napravili iz sicer v marsičem dobre službene pragmatike, to se najbolje razvidi, ako pregledamo čl. 224—232 zakona o državnih službenikih. Zaradi teh prehodnih odredb je prišlo v zakonodajnem odboru do znane krize in zaradi njih v prvi vrsti so demokrati danes zapustili zbornico. Bilo bi se dalo še v zadnjem hipu marsikaj popraviti, da niso klerikalci prelomili svojega sklepa ter radikalom dali moralčno korajžje, sprejeti zakon v neizpremenjeni obliki.

Glavne določbe prehodnih odredb (poglavje XI.) so torej sledeče:

Čl. 224 pravi: Od dne uveljavljenja uradniškega zakona so vsi državni uslužbeni, izvzemši člane Državnega sveta. Glavne kontrole, sodnike in definitivne učitelje, postavljeni na razpoložanje v svrhu izvršitve redukcije, ki se ima opraviti tekom 4 mesecev. Na razpoložanje so n. pr. postavljeni tudi vsi vseničniški profesorji. Redukcija bodo v smislu čl. 226 izvršile povsem birokratične ministrjalne komisije, ki izvedejo tudi prevelebo uradništva na grupe in kategorije novega zakona. Končna odločitev pripada posebnemu ministrskemu komiteju. Za vse državne uslužbence izvzemši zgoraj našete je po čl. 234 stalnost za do 3 let ukinjena in so tozadevni nasprotni predpisi dosedaj veljavnih zakonov ukinjeni.

Uslužbeni, katere bo komisija reducirala, bodo penzionirani, ako so po dosedanjih zakonih že stekli pravico na penzijo. Ako je niso, bodo odpušteni in dobijo kot odpravnino dve mesečni plači z dodatki, odnosno ako so bili najmanjše pet let v državni službi tri mesečne plače z dodatki (čl. 243).

Člen 230 izključuje upokožence od blagodatí novega zakona, ter določa: 1.) Uslužbeni, ki so upokoženi pred uveljavljenjem novega zakona, ostanejo pri dosedanjih mirovinih in dokladah. 2.) Uslužbeni, ki bodo v roku treh let penzionirani po novem zakonu, dobijo penzije po starem zakonu, izvzemši one, ki so popolnoma doslužili svoja leta. Vdovam in rodbinam umrlih državnih uslužbenecv ostanejo tudi po novem zakonu

je stari dosedajni prejemki. (Čl. 240).

Določba, da se ima vojna služba računati za penzijo onim, ki pozneje vstopijo v državno civilno službo, velja po čl. 246 samo za bodoče vojne. Kar so tiče rezervnih oficirjev, določa isti člen, da jim glede računanja v vojni sprovedenih let za penzijo ostanejo pravice iz čl. 22 vojaškega zakona ex 1904. Ni jasno, ali velja ta določba le za rezervne oficirje bivše srbske armade.

Z objavljenjem novega zakona v «Službenih Novinah» prenehajo vse dosedanje službene pragmatike (čl. 252). Glede novih plač odreja čl. 249, da teče pravica do njih od 1. oktobra 1923. Njih dejansko izplačevanje pa je odvisno od državnega budžeta, kadar bo ta sprejet. Čl. 250 predvideva za slučaj zboljšanja dinarjev revizijo v zakonu določenih plač in penzij. Glede draginskih doklad predvideva čl. 46 specialni zakon. «Koji se ima doneti v najkrajšem vremenu». Dokler pa ne bo to vprašanje regulirano s posebnim zakonom, ima ministrski svet sedaj sam pravico, da določa draginske doklade, odnosno jih reducira ali ukine.

Članom J. N. U., sekcija Ljubljana. Vsi ljubljanski člani J. N. U., ki bodo do časa glavne skupščine, doli na razpolago kako sobo ali postojlo za prenočišče kolegom, naj to javijo vsakor do sobote, 28. t. m. tov. Zobcu, tiskovni referat.

Politične beležke

Prvi advokati se povodom vesti o izročitvi Radića sodišču že javljajo v italijanskih listih. «Giornale di Roma», ki je pred par dnevi objavil škandalozni Radićev intervju, piše o «vojnem stanju med srbsko vlado in Hrvatsko» ter svari, svari, češ: «Naj bo karkoli, aretacija pomeni pričetek nove borbe, v kateri si hoče Srbija ohraniti hegemonijo v eni in trojini državi. Italija mora spremljati potek borbe z najbudejšejo pažnjo in z največjo hladnokrvnostjo».

Drugi je «Idea Nazionale», ki predvideva «resnično težko borbo med oboroženimi seljaki v Zagrebu in regularnimi srbskimi četami» in smatra, da se bo Italija v teh konfliktih morala obnašati kot neposredno interesirani opazovalec ter jih bo tudi spremljala z največjo napetostjo... Italijanski tisk torej živi v hudih vizijah, zato pa dosledno zamlanjenje vsa odkritja o špijažni aferi, čije niti vodijo naravnost v Rim. — Javil se je tudi madžarski advokat v osebi Istvána Friedricha, ki je v budimpeštanskem parlamentu v terek citiral Radićev izjavo, da se je Hrvatim pod Madžari v primeri z današnjim stanjem godilo slajno, ter je — on, István Friedrich — pozval Italijo, naj «pomaga Hrvatim».

Kmetiči bi prevzeli Slovenijo. Z ozirom na to naslo notico nam piše bivši praški poslanik g. dr. Bogumil Vošnjak: Poslal sem že popravek beograjskemu «Vremenu», ki je prvo objavilo govorico o molih dozdnevih ponudbah radikalom ter prošim, da konstatirate tudi v «Jutru» 1. da sem bival nekoliko dni v Beogradu zgolj v privatnih poslih (tlačih se moje službe); 2. da ni nobene resolucije glavnega odbora kmetijske stranke, v kateri bi se zahtevalo od N. Radikalne Stranke, da naj opusti snovanje svojih organizacij v Sloveniji. Radi tega je za mene izključeno nekaj obečavati v zameno za neka imaginarna odstopanja od strani radikalov. B. Vošnjak, kr. poslanik n. r.

Vlada molči o Gagliardiju. Na demokratsko interpelacijo, kaj prav za prav počenja v Zagrebu izdajalec Maniko Gagliardi in kdo mu je preskrbel dovoljenje za bivališče, je poslanec Vilder prejel od predsedništva skupščine obvestilo, da notranji minister zaenkrat še ne more odgovoriti! Storil pa bo to, «ko bo našel in zbral potrebne podatke». Posl. Vilder se z odgovorom ni zadovoljil. To vseeno ne bo oviralo klerikalnih revolterjev v nadaljnjem razodevanju, da so Gagliardijev povratek izposlovali demokrati, pa basta!

Z ozirom na vesti o ustanavljanju «Makedonske stranke» je demokratski klub po posebnih razpravi v torkovi seji izdal nastopni komunik: «Povodom netočnega in tendenčnega pisanja nekaterih listov, da gotovi demokratski poslanci iz Južne Srbije delajo na ustanovljenje makedonske stranke, izjavlja demokratski klub: Demokratski klub je enodušno uveren, da bi ustanovljenje kakršnekoli posebne makedonske skupine, bodisi politične, bodisi omladinske, moglo dati povoda protidržavnim in separatističnim elementom, da bi videli v tem osokolenje svojih tendenčnih naklepov».

Jedan odličan radikal. Beograjski radikalni revolveržurnal «Balkan» poroča: «Mombasa Times», list koji izlazi na engleskom jeziku u dalekoj varoši, Nejrobi, Južne Afrike, donosi: Danas je u Nejrobu prispio jedan od retkih odličnih gostiju g. Rajčević, dopisnik «Balkana», beograjskog «Tajmsa», poznatog inače zbog najvećeg uticaja svog među balkanskim državama. Rajčević boravak... vezan je sa studijem modernog socijalnog uređenja u zemljama izvan Balkana, o čemu sprema jedno iscrpno delo... «Mombasa Times» g. Rajčević je nedostojio ličnim posetom. Izjavio je, u razgovoru, prilikom posete svoje nerazpoložene zbog povratka Turaka u Evropu, jer smatra, da će to biti povod za nove meće na Bal-

kanu». Obće mnenje, da radikalni ničesar ne store za poznavanje naših problemov v inostranstvu, torej ni docela točno. Svita se. Za mladim Pašićem je pričelo tudi obširno publicistično delo Jugoslovenov, ne samo n. pr. Radić, ampak tudi «Near East» in evo, sedaj «uvaženi srpski žurnalista» v «Mombasa Times».

Po svetu

Oficijelno potovanje rumunskega kralja. Rumunski kraljevski par posesti meseca septembra Beograd, od koder potuje nato v Rim in Pariz.

Povprečna starost v Italiji je poskočila. Mednarodni odsek za zdravstvo v Parizu je ugotovil, da je povprečna starost v Italiji od 35 let in 3 mesecev poskočila na 47 let in 3 mesece, verjetna starost pa se je od 33 let 6 mesecev zvišala na skoro 53 let. Italijanski nacionalisti bodo morda kmalu začeli trdit, da je tudi to — uspeh fašizma.

Grofica Eszterhazy — filmska diva. Prelepa grofica Eszterhazy, hčerka znanega madžarskega magnata, je ušla iz samostana in se je zatekla k filmu. Rodbina se je sprva namerila pustolovske hčerke uprta, pozneje pa, ko je uvidela, da ne gre drugače, se je vdala in tako bo mlada Eszterhazyca razkazovala svoje dražesti ljudem na platnu.

Gibanje monarhistov v avstrijski republik. Pri prihodnjih volitvah v avstrijski parlament in dunajsko mestno zastopstvo hočejo monarhisti nastopiti z lastnimi kandidatskimi listami. Kot vrhovni kandidat se imenuje strankin načelnik Kuno Hoynigg, znan monarhističen zagar.

O ruski emigraciji je napisal profesor Pavel Miljukov, voditelj ruskih konstitucionalnih demokratov (kadetov) in minister v prvi ruski revolucionarni vladi v «Prager Presse» zanimiv članek in ker g. Miljukov razmere, struje in načrte te emigracije gotovo dobro pozna, je vzbudila mnogo pozornosti njegova trditve, da so poskušali monarhisti pridobiti jugoslovenske politike, da bi naš kralj postal — pretendent na ruski prestol. Danes je glavni pretendent veliki knez Nikolaj Nikolajevič, ki mu pa dela veliko konkurenco veliki knez Ciril Vladimirovič. Za letošnje spomlad so avizirali ruski monarhistični emigranti otenzivo proti sovjetski Rusiji, ki naj bi se izvršila z napadom iz Rumunije in Poljske. Pričakuvali so denar iz Amerike in upali na pomoč velikih sil, posebno v maršalu Fochu so gledali svoje-ga velikega protektorja. Pa so kmalu sprevideli, da je vse to nemogoče in ostalo je — pri napovedi.

Laške intrige. Listi poročajo iz Bukarešte: V tukajšnji javnosti je vzbudil članek italijanskega časopisa «Echi e commenti», ki izjava, da stoji Mala antanta pred likvidacijo, ker se ima stvariti v najkrajšem času rumunsko-madžarsko-bolgarska zveza, velikansko senzacijo. V političnih krogih se ta vest takšira kot poskus Italije, da bi Jugoslavijo popolnoma izločala.

Prevoz Kossutha v Budimpešto. V pondeljek je dospelo v Budimpešto truplo v Italiji umrlega bivšega ministrskega predsednika Lajosa Kossutha. Na kolodvoru je bilo sprejeto z velikimi svečanostmi. V četrtak bo pokopano v Kossuthovem mavzoleju.

Veleaeroplan za 120 oseb. Neka manchesterska mehanična tvornica je od angleške vlade prejela naročilo za konstrukcijo velezrakoplova s 1500 konjskimi silami. Pozneje se zmožnost aeroplana zviša na tritisoč HP. Velezrakoplov bo v stanju prevažati 120 pasažirjev ter se smatra za predhodnika zračnega tovornega vlaka.

Sport

Seja upravnega odbora LLAP. se vrši danes v četrtak ob 20.30 v pisarni Sportne zveze. Udeležba strogo obvezna. Tajnik I.

Motoklub Slovenija priredi v nedeljo dne 29. t. m. svojo prvo hitrostno tekmo. Start na Gašpetu (Kranj) pri km 23.4, ob 9. uri, predpisani cilj pri km 13.4 (gostilna Bohinec, Medvede). Prijavitelj se je do sobote 28. t. m. do 8. ure pri blaginiku g. Baragi, Jugobanka, Kolodvorska ulica, kjer se dobe pozicije. Training za vse tekmece v četrtak ob 6. — 7. zvečer. Odhod vseh tekmevalcev k trainingu točno ob 5.30 pop. izpred kavarni Evropa na progo, ki bo za časa traininga zastražena. V soboto ob 8. zvečer obližaten sestanek za vse člane. Prisotnost častna dolžnost. — Odbor.

Vardar : Itrija. — Beograjski S. K. Vardar, protivnik našega prvaka Ilirije dne 28. in 29. t. m., obstoja od 1. 1919. Izredna agilnost in smotrenost v delovanju ga je povzdignila v kratkem času v opasnega protivnika Jugoslavije in BSK, rivalov za prvenstvo prestolice. Letos mu je uspelo poraziti oba imenovana kluba (4 : 3 oz. 2 : 1) ter doseči koncem pomladne sezone II. mesto v prvenstveni tabeli Beograda. Pred njim se nahaja Jugoslavija, za njim BSK, Concordia itd. Več igralcev Vardarja je bilo postavljenih letos v rep. moštvo Beograda.

Mednarodni lahkoatletski miting v Pragi. Ob priliki 30letnega jubileja A. C. Sparte se vrši v soboto in nedeljo velik mednarodni lahkoatletski miting, katerega se udeležijo poleg številnih češkoslovaskih lahkoatletov tudi zunanji gostje. Jugoslavijo bo zastopal Spahić.

Objave

× Ni lepšega doma tam daleč okoli kot so ga zidali logaški Sokoli. Otvoritev dne 5. avgusta.

× Blejski Sokol ima v nedeljo dne 30. julija svoj vsakoletni nastop. Na traji pod strnim gradom se vrši točno ob 3 uri popoldne javna telovadba ob sodelovanju mariborske vojaške godbe. Vsa okolišane prijatelje napredka in kulture bratsko vabi «Sokol». Zdravo!

× Ribniški sokolok krožje ima svoj okrožni zlet dne 15. avgusta 1923 v Ribnici. Zjutraj je tekma naraščaja, popoldne pa javni nastop, združen z običajno veselico. Pri prireditvi sodeluje godba Dravske divizije. Za Ljubljano je dovoljen zaradi ugodnejše zveze poseben vstop ob 9. uri zvečer. V tem slučaju polovica na vožnja ne velja. Zdravo!

× Pevsko društvo «Zvon» v Smartnem pri Litli priredi dne 5. avgusta na senčnem vrtu za gasilskim domom v Smartnem pevsko veselico, na kateri nastopijo obnovljeni društveni pevski zbor pod vodstvom poštovnega pevovodje g. Mirka Premelca in se veled tega obeja mnogo užitek. Prijatelji petja in poštena zabave torej dne 5. avgusta v Smartnem.

× Prodaja steklene reklamne tabele. Mestna občina ljubljanska prodaja veliko stekleno reklamno tablo (firma-tabla) v približni izmeri 21.30 X 60 cm, ki je pritrjena na hiši Kongresni trg 14. Reflektanti se vabijo, da vložijo tozadevne pismene ponudbe pri mestnem gospodarstvenem uradu do dne 31. julija 1923 z navedbo ponudnega zneska. Tabla se bo potem oddala najvišjemu ponudniku, ki bo moral v najkrajšem času odstraniti na svoje stroške in skrbeti, da se okreni omet popravi in spravi fasado, kje je pritrjena tabla v nepoškodovan stan.

× Prostovoljno gasilno društvo Tkalec v Preboldu (Sav. dolina) obhaja leto svojo 50-letnico ter namerava isto svečano proslaviti. Slavnost se vrši dne 26. avgusta 1923. Na kar vsa bližnja in daljnja društva že danes opozarjamo: ter prosimo, da se pri svojih prireditvah nase slavnost ozirajo.

× Društvo za podporo revnih učencev v Mariboru je sprejelo od lesne družbe «Drava» znatni znesek 1000 Din in od g. trgovca Jantiča najdenino za srebrno uro v znesku 20 Din.

× Darovi. Povodom vrtno veselico udeležbo žele Jelice Zorko, Jelice in Betke Gorič in Majdica Kodre na Vranskem se je nabralo 211 kron za gasilno društvo. Strojlina in kemična industrija d. d. na Polzeli je darovala abeti nenčnemu klubu «Višnjevi križ» 1250 dinarjev, graščak Ivan Omak v Strausniku pa 250 Din.

Dopisi

SENCUR. Tukajšnje gasilno društvo je proslavilo pred kratkim 25-letnico svojega obstoja. Tem povodom so bile hiše okrašene z zastavami, gasilni dom pa je bil ves v venčih, katere so splele vrle Senčurjanko. Slavnost je otvorila pritkavanje in pokanje toplicev. Tako nato se je razvil pester sprevod pod vodstvom načelnika Martina Sušnika, za njim četa domačih in vogljanskih gasilcev in konjih. V dvoprežni kočiji se je polajala kumica nove zastave ga. Mana Erzan nato je sledila bukovska godba, za njo 6 jubilarov, sedmega, 83letnega starčka pa je priklenila na posteljo kruta bolezen. Za jublanti je korakalo 200 gasilcev pod vodstvom podučelnika Bulovca. Pred kapelico je imel župnik Pibec slavnostni govor, po katerem je blagoslovil novo zastavo in pripel jublanton srebrne kolačine. Po maši so gasilci defilirali pred odlikovanec in zastavo. Popoldne se je vršila tombola in veselica na kateri se je razvila neprilijena zabava. Na napade «Domoljubovoga» dopisnika ne odgovarjamo, ker je v njih preveč laži in poznamo klerikalno taktiko ki blati vse, kar ne trobi v klerikalni roj. Toliko v vednost javnosti in gasilnemu društvu v zadoščanje.

SMARJE PRI SEVNICI. Posestnik Pepelariju je padla v 12 m globok vodnjak ročka. Da bi jo potegnili ven, je posadil svojega 16-letnega sina Ivana v vedro ter ga na slabi žici spustil v globino, da mu prinese ročko iz vodnjaka. Zica pa se je zaradi prevelike teže odtrgala in je padel nesrečnej s tako silo nazaj, da si je razbil glavo in v stranih bolečinah umrl. Brezvestni očci za sluzi drakonično kazen.

TRBOVLJE. Kakor že poročano, lo odkrila ženska podružnica C. M. D. v nedeljo dne 29. julija na hiši g. dr. Dimnik svoje dolgoletni prezasižni predsednici, daleč na okoli znani «Slovenski mater», pokojni gospe Ani Dimnikovi epiminsko ploščo z njenim reliefom. Vse, ki so poznali to zlato «Slovensko mater» prosimo, da se v kar največjem številu udeležijo odkritja, da tako še enkrat potvrdimo njen spomin. Slavnost se bo vršila po sledečem sporodu: Sprejem gostov po dopoldanskih vlakih ob 9. uri dopoldne pohod od hiše slavnosti na grob pokojnice; ob pol 11. uri maša; slavnostno odkritje spominske plošče, koncert rudarske godbe in ljudska veselica. Da bo moč goča razvrstitev, se naprošajo vsa društva, naj prej ko mogoče javijo številu udeležencev odboru ženske podružnice C. M. D. v Trbovljah.

Naše šolstvo

Nekaj celjske statistike

(Osnovne šole, njih razvoj in uspehi).

Ze nekaj tednov so zatvorjena šolska vrata, mladina pa uživa po dnevih velikih skrbi in razburjenja zlato svobodo in blaženo prostost. V času splošnega oddiha in počitka bo gotovo primerno, da dobimo tudi širša javnost podrobnejši pogled o razvoju našega narodnega šolstva v mestecu ob Savinji, za katero so se vršili v dobi suženjstva tudi narodnostni boji. V Celju je bila do preobrata slovenskemu otroku toplo ognjišče narodne vzgoje edinele okoliške osnovne šole, ki se je ustanovila leta 1875 kot trirazrednica. Mestne osnovne šole so bile takrat prenapolnjene, pouk le v nemškem jeziku, dasi so štele nad polovico zavednih slovenskih otrok. Mestni šolski svet je priiskal ponovno na okoličane, da izsolajo svoje otroke. Ti so se iz materialnih ostrov branili, končano pa udali. Leta 1876 so kupili privatno poslopje v bližini kolodvora, kjer je šola še danes nastanjena. Kljub temu, da je krajni šolski svet že leta 1888 prišel do prepričanja, da so prostori v dosegljani poslopju ne-higijenični, premajhni in pretemni ter sklenili, da se mora zgraditi nova stavba. Realiziranje načrta so znali preprečiti celjski Nemci, ki so nameravali sezidati na celjsko okolično pomembnejšo. Leta 1899 je sklenil krajni šolski svet ponovno zgraditi za deško in dekliško šolo trirazredno hišo s 30 učnimi sobami. Posredilo se mu je celo po ovinkih kupiti v mestu primerno stavbišče. Mestni občinski svet pa je preprečil vse načrte s tem, da je učilni čez sredino prostora novo cesto, ki je seveda še do danes ni. Za šolo so se vršili do preobrata neprestani boji od najnižje instance do upravne sodišča; »kulturni« Nemci so pokazali v tem boju svojo podočito in sovražnost do slovenskega življa. Žal, da se v povojni dobi vladnih razmer odlašala z gradbo in je do danes nepreprečeno novo poslopje samo še v načrtih. Med tem se pa ruši in prenapolnjuje stara ne-higijenična šola. Niti 2 knb. metra traka ne prideta na enega otroka. Vsled novih industrijskih podjetij v okolici število otrok stalno narašča. Mizerne socialne razmere, v katerih dorastejo otroci revnih slojev, že zahtevajo, da vidijo učenci vsaj v šolskih prostorih red in snago. Okoliška občina, ki ima bogato industrijo in premožne posetnike, se bo morala energično odločiti, da si postavi za svojo mladino novo učilnico. Škratota je naravnost, da pošilja deklice že desetletja v zasebno samostansko šolo. V novi moderni stavbi si bo mogla šola ustvariti primerno šolsko knjižnico, preskrbeti potrebna učila in tudi socialno šibkejšim nuditi najnujnejšo podporo. Gotovo je, da se bo tudi učitelstvo s podvojenim veseljem posvečalo svoji vzgojni nalogi in ne bodo več okoličani šlihi svojih otrok v higijenične mestne šolske prostore.

Kljub tem velikim nedostatom je obisk šole dovoljen in uspeh se precej zadovoljiv. V šolskem letu 1932/33 je poučevalo na zavodu 12 učnih mošt. 8 razredov je bilo v šolskem poslopju v Razlagovi ulici, trije v stari gimnaziji, ki je last mestne občine. Koncem šolskega leta je štela šola 513 dečkov. Okoli 100 dečkov iz okoliške občine je zaradi nedostatkov šolskih prostorov zahajalo v druge, zlasti v mestno šolo, ali pa sploh ostalo doma. Za prestop v višje razrede je bilo sposobnih 385 dečkov, ostali so bili nesposobni ali nerazredovani. Največ nesposobnih je bilo v prvih razredih iz letnika 1916, čemur so krive vojne razmere.

Kakor že omenjeno, celjska okoliška občina nima svoje lastne dekliške os-

novne šole. Ze od leta 1876 naprej pobajajo deklice v zasebno šolo šolskih sester, ki je bilo do preobrata edino narodno vzgajališče tudi za mestne slovenske deklice. Začetna zgodovina te šole je v ozki zvezi z deško okoliško šolo. Na predlog celjskega duhovništva je po ope-tovanih neuspehih vsled osebne intervencije knezoškofa Jak. Šteplinske dovolil dež. šoleki svet v Gradu ustanovitev zasebne dekliške šole, da bi bili šolski otroci, kakor so poudarjali prošle, ločeni tudi nadalje še po spolu. Kmalu nato se je ustanovilo katoliško podporno društvo, ki je prevzelo materialno oskrbo te šole. Leta 1878 je še dvorazrednica, nastanjena v zadnjih prostorih okoliške šolske hiše. Leta 1881 se je zgradilo novo šolsko poslopje v Vodnikovih ulici, leta 1907 dozdalo drugo nadstropje. Se letos pa se prizida moderna telovadnica in nadaljnjih pet učilnic. Iz prvotne dvorazrednice s 142 učenkami se je razvila šola v šestrazredno in v meščansko šolo s tremi razredi. 1886 je celjska podružnica C. M. družbe otvorila na zavodu šolski vrtec, ki obstoja še danes. Revni otroci so dobivali od leta 1884 naprej brezplačno kosilo vsako leto pa se je priredila za revno dečo tudi božičnica. Največji nasprotnik internatov mora objektivno priznati, da je ta zasebna šola v času naše brezpravnosti rešila častno svojo nacionalno nalogo. Razvoj zavoda pa naj bi služil okoličanom v vzor in v bodrilo, da se ne smejo ustrašiti nobenih gmotnih štev, ako hočejo dobiti v bližnjem času prepotrebno moderno javno dekliško šolo. Kar so dosegle šolske sestre z inilodari, lahko

ustvari bogato okoliško prebivalstvo iz lastnih sredstev.

Ob koncu šolskega leta je štela šola šest osnovnih razredov s tremi vzporednicami. V posameznih razredih je bilo od 65 do 91 otrok, vseh učenk 632. Naravno je, da mora pouk v tako prenapolnjenih razredih silno trpeti in se od učenk ne more povprečno zahtevati istega znanja, ki ga lahko dosežejo normalni razredi. Razred je uspešno dovršilo 488 učenk, ostale so bile nesposobne ali pa so ostale nerazredovane.

Jugoslovanske univerze

V Jugoslaviji imamo tri univerze: v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani ter dve fakulteti: pravno v Subotici in filozofsko v Skoplju. Tudi Sarajevo zahteva filozofsko fakulteto. Beograjska univerza ima naslednje fakultete: pravno s približno 2500 slušatelji, filozofsko s 1600, tehniko s 1000, medicinsko s 300, agronomsko s 160 in pravoslavno teološko fakulteto s 177 slušatelji. O frekveni ljubljanske univerze v problem študijskem letu smo že poročali. Juridična fakulteta v Subotici je imela letos 440, filozofska fakulteta v Skoplju pa 78 slušateljev. Najpopolnejša je zagrebška univerza, ki ima pravno, filozofsko, medicinsko, agronomsko in tehniško fakulteto, razen tega pa še farmacijo, sumarsko, veterinarsko, visoko šolo za trgovino in promet, visoko pedagoško šolo in slikarsko akademijo. Posamezne fakultete zagrebške univerze so imele slušateljev: pravna 748, medicinska 690, filozofska 398, farmacija 118, agronomija 154, sumarska 120, tehniška 442, veterinarska 68, visoka šola za trgovino in promet 1014, visoka pedagoška šola, 86 in akademija umetnosti 69. — Novinarski fakultet na naših univerzah na žalost ni.

Sokolstvo

Novi sokolski domovi

Redka so bila sokolska društva v Sloveniji pred prevarom, ki so imela svoje lastne domove. Toda med srečne se pač lahko štejejo ta društva, ki so si z velikim naporom in z ogromnimi žrtvami postavila še pred vojno lastno streho. Če tudi so bili večinoma vsi ti sokolski domovi več ali manj obremenjeni, so se društva po prevratu s lahkoto razdelila in poplačala svoje obveznosti že z ozirom na spremenjeno valuto. Z mnogo večjimi težavami se imajo borili ona sokolska društva v sedanjem času, ko si postavljajo lastne domove, kakaj že majhna stavba zahteva pri današnji dragini visoke vsote. Vzlic temu pa je za napredek Sokolstva razveseljivo, da si baš po prevratu sokolska društva s vso vneto in neutrudljivostjo skušajo ustanoviti svoje domove. Istina je, da mnoga društva ne morejo napredovati in se razširjati, kakor bi želela, ker nimajo primernih telovadnic, druga pa pogrešajo dobrih in agilnih prednjakov. Te dve zapreki pogosto zadržujeta pravi razmah in sta vzrok pičlemu delu in polovičnemu napredku. Toda po letošnjem zimskem delu soditi, se obrača v obeh pogledih na bolje. V zimskem času so priredile skoro vse župe prednjaške tečaje in s tem skrbelo za vzgojo prednjaštva svojim društvom, ki so dobila s predniki dobre temelje za napredovanje.

Prav tako razveseljivo je napredovanje glede sokolskih domov. Nekatera društva so se takoj po prevratu lotila dela in ta so zadela najbolje, kakaj od leta do leta se dražijo stavbeni prostori, stavbeni material ter delavske meze, zato je zidanje vedno dražje. V prvih treh letih so si oskrbela domove sledeča sokolska društva: Vič, Mojstrana, Hoče, Loška dolina in Radovljica. Med temi se odlikujeta po velikosti in praktični ureditvi zlasti onadva na Viču in v Radovljici. Lansko leto so otvorila svoje domove sokolska društva v Višnji gori, Škofji Loki, Železnikih in v

neni ne-le telezni vzgoji ampak tudi prosveti. Da se v tem kratkem času postavilo tako lepo število sokolskih stavb, gre v prvi vrsti zasluga lokalnim faktorjem, ki so z velikimi darovi v svetu, materialu in gotovini omogočili zidanje, drugi pa so z delom lastnih rok in z brezplačnimi vožnjami mnogo prispevali k ureditvi visokih ciljev. Ne malo zasluge pri tem pa ima tudi »Društvo za gradbo društvenih domov« v Ljubljani, ki je po večini preskrbelo vsem društvom brezplačne načrte in dajalo razne nasvete, mnogo jih je pa dobilo tudi brezplačno stavbeni material ali pa po jako nizki ceni. To društvo deluje povsem tiho in marsikdo niti ne ve, da obstoji, a storilo je v tem pogledu mnogo dobrot po pregovoru: Levica ne ve kaj da desnica.

Sokolski dom v Stražišču

Pod vnožjem dveh priljubljenih izletnih hribov — Šmarjetne gore in Sv. Jošta, odkoder se odpira krasen pogled na ravno Sorško polje doli do Ljubljane, proti severu pa na vrhove naših najvišjih gor, leži razsežna in prijazna vas Stražišče, ki je znana daleč po svetu zaradi sitarske obrti, s katero se poča velik del prebivalcev vasi. Tu v neposredni bližini Kranja — od kolodvora do vasi je 15 minut — so lansko leto ustanovili Sokolsko društvo, ki je najmlajše v Gorenjski sokolski župi. Nekoliko večja soba, ki jo je priredilo odtodno gasilno društvo v znani gostilni na Gašterju za gledališke predstave, je služila spočetka tudi za sokolsko telovadnico. Četudi je bilo število telovadcev majhno, telovadnica je bila vzlic temu premajhna in prenizka. Agilni odbor, ki mu starostuje br. Matajce, je uvidel, da je brez primerne telovadnice obstoj društva ogrožen, zato se je opogumil in sklenil postaviti lastni sokolski dom. Starosta br. Matajce je odstopil prostor za stavbo ter precejšno količino lesa, ostali odborniki so prispevali po svojih močeh z denarjem in koncem avgusta lanskega leta so že zvidavali temeljni kamen novemu domu. Z veliko požrtvovalnostjo so tudi ostali napredni domačini prispevali k stavbi z lesom in zlasti z brezplačnim dovažanjem stavbenega materiala. Toda brez tuje pomoči bi bilo delo težko

Kulturni pregled

Koncert „Ljubljanskega Zvona“ v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 23. julija.

Kakor lani je tudi letos obiskalo naše krasno letovišče pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« iz Ljubljane, »Zvon« je siskin gostom priljubljen že izza svojega izleta v Beograd. V soboto se je vršil v veliki zdravilišni dvorani dobro obiskan koncert, ki je obsegal spored slovenskih umetnih in narodnih pesmi. »Zvonov« brez nastopa disciplinirano in poje ves spored brez not na pamet. Tu se vidi, koliko zaleže sugestivna mod dirigenta. Moški zbor šteje 30 pevcev, mladih in živahnih s svežimi glasovi, ženskega zbora je tudi 30, polovico soprana, ki jasno zveni, in polovico alta, ki je polnodoneč.

Zbor je dobro upet, le redko izstopa kak izdatnejši glas iz celote. Prevodnja g. Prelovec, ki dirigira zbor že 13. leto, vodi zbor brez taktirke in vendar ga ima popolnoma v oblasti. To se pozna zlasti v agogiki, kako izvele iz zbora iz pp do ff silen crescendo in narobe. Vokalizacija zbora bi bila lahko jasnejša. Tudi na to treba obračati pažnjo.

Spored koncerta je bil lepo izbran. Zastopani so bili komponisti Lajovic, Adamci, Premrl, Dev, Hubad, Pavčič, Zganeč, Klimovec ter Prelovec. Premlova »Zakaj« je morda najboljša njegova skladba in izziva viharn aplavz povsod, kjer se izvaja. Če bi jo slišali Primorci, bi jokali! Adamčeva »Kaj ti je Moja«

uspejo. Bližnji trgovec iz skorje Loke br. Dolenc, Hainrihar, Calcari in Jožko Weber ter veleposetniki in lesni trgovec iz Kokre so podarili velike množine lesa, društvo za gradbo društvenih domov v Ljubljani pa je naklonilo apno in cement. In tako je zrastle čedna stavba med zelenim drevjem v sredini vasi z lepo telovadnico, ki je 8 m široka in 16 m dolga. Strop in tla ter galerija so iz macesnovega lesa. Pred telovadnico je prostorna veža, iz katere vodijo stopnice v prvo nadstropje, in garderoba za telovadce. V prvem nadstropju je vhod na galerijo in velika društvena soba za društveni odbor in prednjaški zbor. V podstrešju se nahaja hišnikovo stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje, zraven je še soba za društveni inventar. Ker je sokolski dom namenjen tudi prosvetnemu delu in se bo uporabljala dvorana tudi za gledališke predstave, zato ima na vzhodni strani kot prizidek prostor za gledališki oder v izmeri 8 x 6 m. Pod odrom je enako velik prostor za garderobo igralcev.

Lično stavbo, ki reprezentira vrednost 1 milijon dinarjev, so izdelali domači obrtniki, in sicer zidarska dela stavbeni podjetnik Ivan Rozman, tesarska Anton Beton, tesarski mojster, mizarstva Fr. Ažman iz Kranja, steklarska Jože Bajželj iz Ljubljane, pleskarska Jernej Demšar, nadzorstvo pri stavbi je vodil z vso vneto društveni gospodar br. Križnar.

Dne 5. avgusta t. l. se novi sokolski dom slavnostno otvoril in odda svojo mu namenu. Društveni odbor je s tem v polni meri storil svojo dolžnost, na prednjaškem zboru in prosvetnem odseku je zdaj, da dograjeno stavbo z vsem pridom izrabita, da vzgojita v sokolskem domu dobre Sokole, ki se bodo zavedali svojih dolžnosti. Pa tudi staršem naj bo sokolski dom opomin, da pošljejo svojo dečo v sokolsko telovadnico, kjer bo uživala sadove sokolske vzgoje. In prav mladina sitarske obrti je v prvi vrsti potrebna, da se zgiblje pri telesnih vajah, ker je sicer ves dan pri delu, pri katerem sključeno sedi v tesnih sobah. — Naj se torej razvija sokolska misel tudi v Stražišču, ki je doslej v kulturnem in naprednem oziru precej zaostalo.

Kulturni pregled

Koncert „Ljubljanskega Zvona“ v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 23. julija.

Kakor lani je tudi letos obiskalo naše krasno letovišče pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« iz Ljubljane, »Zvon« je siskin gostom priljubljen že izza svojega izleta v Beograd. V soboto se je vršil v veliki zdravilišni dvorani dobro obiskan koncert, ki je obsegal spored slovenskih umetnih in narodnih pesmi. »Zvonov« brez nastopa disciplinirano in poje ves spored brez not na pamet. Tu se vidi, koliko zaleže sugestivna mod dirigenta. Moški zbor šteje 30 pevcev, mladih in živahnih s svežimi glasovi, ženskega zbora je tudi 30, polovico soprana, ki jasno zveni, in polovico alta, ki je polnodoneč.

Zbor je dobro upet, le redko izstopa kak izdatnejši glas iz celote. Prevodnja g. Prelovec, ki dirigira zbor že 13. leto, vodi zbor brez taktirke in vendar ga ima popolnoma v oblasti. To se pozna zlasti v agogiki, kako izvele iz zbora iz pp do ff silen crescendo in narobe. Vokalizacija zbora bi bila lahko jasnejša. Tudi na to treba obračati pažnjo.

Spored koncerta je bil lepo izbran. Zastopani so bili komponisti Lajovic, Adamci, Premrl, Dev, Hubad, Pavčič, Zganeč, Klimovec ter Prelovec. Premlova »Zakaj« je morda najboljša njegova skladba in izziva viharn aplavz povsod, kjer se izvaja. Če bi jo slišali Primorci, bi jokali! Adamčeva »Kaj ti je Moja«

B. Prus: „Faraon“

Boleslav Prus, s pravim imenom Aleksander Glowacki je nam Slovincem znan. Na naš jezik imamo preveden njegov roman »Straža«. Sedaj nam je dana

Arkadij Averčenko:

Na letovišču

— O vem, že vem, zakaj greš na letovišče!
— Zato vendar, dragi moj, da se odpočijem!
— O, saj poznamo tak počitek!
— Verjemi mi, preveč sem delal, in sedaj je treba, da se oddahnem!
— O saj vemo, preveč si delal! Tam boš norel za vsemi ženskami!
Literat Margaritov je najpreje napravil zelo važen obraz. Potem pa je zamahnil z roko in se brezbržno nasmejal.
— Torej tudi norel bom, dragi moj. Zakaj pa ne bi?
— No, sedaj vidiš, da sem imel prav. Na katero pa misliš?
— Za vsemi pojedm ... kar za vsemi ...
— Poslušaj ... kaj pa naj storim jaz?
Margaritov je raztreseno pogledal literata Pampuhova.
— Stori kakor te je volja. Saj pojdeš na letovišče morda še celo prod menoj.
— Res, morda pojdem preje. — je rekel Pampuhov.
Tako se je tudi zgodilo.

Kraj je ležal v odličnem jesenskem zatišju. Mestoma se je zrcalilo morje, mestoma je rastle ločie, a mestoma

je bil raztresen pesek. Morje je šumelo, šumelo je tudi ločie, je pesek je ležal mirno. Letoviščarjev je bilo mnogo, vendar je bilo še več peska, ločie in morja — in zato so bili vsi zadovoljni.

Margaritov je dospel tri dni za Pampuhovim in se je takoj odpravil — po opravkih. Seznanil se je s sosedinjo, pohvalil ji je neki morski kotiček, katerega sicer še sam ni videl — in je revo zapeljal tja.

— Glej, — ji je govoril, držeč jo za roke in kažoč ji na pesek, — tu bova skupaj poslušala boga.

— Kakšnega boga?

— Saj pravkar stojiva pred obličjem povsod navzočega boga. On je povsod, v morju, v ločju in tudi v vaših očeh. Položite mi, prosim vas, roko na glavo. Tako! Naslonite svojo glavo na vašo koleno; zapojte mi uspavanko ... Oh, kako sem truden!

Dama se je zasmejala, a je vendar izpolnila Margaritovo željo.

A zakaj ste se smejali?

— Zato.

— Ali vidite mogoče zvezde?

— Kako neki! Saj je vendar beli dan!

— A jaz jih vidim! Moja zvezda in tvoja ... Kako diver je občutek, da si le neznanen delavec vesoljstva ... kaj neki sva vendar midva? Dve vroči peščeni zrnci med bilijoni ...

Dama je nenadoma sunila Margaritovo glavo, da je omahnila v pesek.

sama pa se je spustila poleg njega in prasila v takšen smeh, kakršnega Margaritov v svojem dotodanjem življenju še nikdar ni slišal. Smejala se je dolgo in zelo jasno. Smejala se je tako, da je komaj utegnila dihati.

Margaritov je osupel stal pred njo in jo vprašal:

— Kaj pa je? Kaj se je vendar zgodilo?

— Gha-a-a! Ahha-ha-ha-a!

— Za vraga vendar! Ako ste tako sijajno razpoloženi, potem se smejte kje drugje, naprimer doma!

Odgovoril mu je isti smeh, kakor poprej.

Ko je odhajal od nje, je hladno presodil:

— Nič ne razume, prav res ničesar! Goska je!

Letega dne se je Margaritov seznanil z drugo damo, z zelo razkošno zdravniško ženo.

— Ali ste pogostoma kraj morja? — je vprašal lokavo.

— Ne ravno prepogosto.

— Ako želite, vam bom tam razkazal neko razkošno zatišje. Ne pozna ga prav nihče razen mene. Pojdiva!

Ko sta literat in zdravniškova žena dospela na mesto, kjer so se tako rekoč poznali sledovi smeja prejšnje Margaritove prijateljice, se je Margaritov vsedel k nogam svoje nove znanke in ji žalostno govoril:

— Kako je tu krasno ... Tu bova poslušala boga.

— Zakaj?

— Trudno je majal z glavo.

— Moj bog vendar! Saj sva pravkar pred obličjem Neznanege ... Neznani se pojavlja povsod. Njegov vid slišiš v pljučnem valu morja, v šepetu ločie. On gleda name tudi iz vaših oči. Položite mi roko na glavo. Truden sem.

— Mogoče bi radi položili glavo na moja kolena?

Margaritov je zdravniškovo ženo plaho pogledal, se nekoliko začudil in ji neodločno položil glavo na kolena.

— Aja-aja, aj! — je pela dama. — Ali hočete, da vam zapojem uspavanko?

Margaritov je dvignil glavo.

— Od kod veste —?

— Kakaj pa?

— Nič nič ...

— Saj ste vendar nekaj rekli, Ali ne?

— Rekel? Hotel sem le, da mi zapojete uspavanko.

— Ugenila sem torej — se je nasmejala dama. — Ali ne vidite zvezdic? Evo tam trepetata naši dve zvezdici! ... Kakšna daljava je to! Vesoljstvo ali kaj? ... Čakajte, kam pa hočete? Nič mi še niste povedali o onih dveh zrncih sredi milijonov ... To je zelo lep trik: žena, ki spozna, da sta zapeljivec in ona le ničevi zrnci sredi milijonov, bo pomislila: Eh, prevarila bom svojega moža! Greh se bo vendar

izgubil v morju brezkončnega vesoljstva! — Ah Margaritov, Margaritov! Vi ste vendar pisatelj! Ali se prav nič ne sramujete tega kar počnete?

— Slišite, povejte mi resnico! — je težko znil Margaritov. — Vse to je raznesel prav gotovo oni ... Pampuhov!

— Seveda je! Ze dva, tri dni se potika okoli in oznanjuje: Dame, kmalu dospe Margaritov, čuvajte se ga! Postavil se bo z vami pred obličje prirode. Položil bo vašo roko sebi na glavo, svojo glavo pa na vašo koleno. Tožil bo, da je utrujen, prošil vas bo, da mu zapojete uspavanko, nato pa bo začel bosedičiti o zvezdah, o vesoljstvu. Potem ...

— Dosti! — je ogorčeno vzkliknil Margaritov. — Zbogom! Vi ste hudobni in nečloveški!

— Na svidenje! Mnogo sreče! Pozdravite Pampuhova!

Truden in pobit se je bedni Margaritov vračal proti domu. Medpotoma je zadeval ob drevesa, spotal se ob kameninah. Bil je žalosten in jezen.

Tako je bil raztresen, da je nenadoma obstal. V to ga je prisilil tudi zvok dveh glasov, prihajajočih iz stregre debla, katerega je polomila burja. Za deblom sta se razgovarjala možki in ženska, Margaritov je poslušal, in čez hip pomislil: Vsekakor, to govorita prekleto Pampuhovi! Da bi se mu jezik posušil! Kljub volji želi in vročini

Je ena prilika, da se z avtorjem »Straz« seznanimo globlje: Moderna knjižnica v Zagrebu je objavila v hrvatskem prevodu Prusovo kapitalno literarno delo, roman v treh delih »Faraon«.

»Faraon« je zgodovinski roman iz starega Egipta. Dogaja se v 12. stoletju pr. Kr., v času, ko je dvajseto dinastijo egiptskih kraljev zrušila svečeniška kasta ter je zasedel prestol faraonov veliki duhovnik Amonovega templja v Tebi Herhor. Na podlagi podatkov o tem dogodku je Prus zgradil svoj roman, ki je pravzaprav bogastvo slik in življenja starega Egipta. Središče vsega življenja in težnja je veliki duhovnik Herhor, ki ruje proti dinastiji tako dolgo, dokler ne pade Faraon.

V romanu so verno očitane vse strani egiptskega življenja: državna ureditev, ljudska organizacija, vojna in mir, versko in domače šege, znanost in umetnost. Vsem, ki se zanimajo za kulturno-historično delo o starih Egiptčanih, bodi Prusov »Faraon« toplo priporočen. Stane 60 Din in se naroča na naslov: Moderna knjižnica. Zagreb, Moravska ul. 30.

Gledališko pismo z Dunaja

Med mnogimi pevci, ki so se predstavili letošnjo sezono dunajski publiki, je bil poleg Rijavca (pel je uspešno tenorsko partijo v »Rigolettu« v Volksoperi in razen tega nastopil tudi v koncertu) iz Jugoslavije Marijan Majcen, tenorist. Pel je razen Schubertovih in Schumannovih pesmi široko, Konjovica in Dvoržaka. Ima simpatičen glas lepe barve, ki je posebno ugoden v srednji legi, med tem ko mu višina ne prija. Zato se je v svojem programu spretne izognil pesmim z visoko lego. Pel je v srednji dvorani Konzerthausa, ki pa žal ni bila polna. Zaman se oziral po kakem znanem. Slovenca sem našel samo enega, daširavo je g. Majcen, oziroma njegovo koncertno podjetje precej skrbelo za reklamo.

Na Dunaj so prišli tudi donski kozaki in so stopili pred dunajsko publiko s svojim petjem. Kritika je pisala o njih zelo pohvalno; visoko pevske tehnike sicer nimajo, toda prednjačijo z globokim muzikalnim čustvom; krasni basji z neskončno nizko in zdravi tenorji. Pevci s strogo disciplino in s preciznim ritmom in dinamiko. — Prvi koncert je bil razprodan, nakar so takoj nastavili še drugega.

Selma Kurz, zvezda dunajske opere, je te dni z velikim uspehom koncertirala v Londonu. Selma, ki šteje danes že okrog 50 let, je še vedno prvi akorantek, prva koloraturna pevka sveta!

Na Volksoperi so uprizorili letos Borisa Godunova trikrat. Glavno vlogo je pel bariton Robert Burg iz Draždan z mogočnim glasom. Pri tej priliki sem govoril z znanim baritonom Atanasijem, ki se je tedaj mudil na Dunaju; izrazil je željo, da hoče tudi on nastopiti v vlogi Borisa, seveda v italijanskem jeziku. Toda na Dunaju ni mogel dobiti italijanskega izdavača, ki bi mu dal dovoljenje, da bi se v italijanskem jeziku izgovarjal. Redek tenor, ki bi tako tople pel! Bil je Carusov učenec in partner Jeritze v Ameriki.

Na Dunaju sem videl tudi Maria Chamleeja iz Metropolitan-opere v New Yorku. Pel je Fausta izredno lepo! Z mehkim toplim glasom si je osvojil takoj srca dunajčanov. Redek tenor, ki bi tako tople pel! Bil je Carusov učenec in partner Jeritze v Ameriki.

Sentjakovski gledališki oder iz Ljubljane gostuje v soboto dne 28. in v nedeljo dne 29. julija v dvorani zdraviliškega doma v Rogški Slatini z efektnima trojeznimi veseloigrama »Maškarnada« in »Automobilist«. Začetek predstave vsakokrat ob pol 9. uri zvečer.

pa je bil jezik Pampuhov moker in prožen in je z veliko lahkoto opravljal svojo službo.

— V tem oziru ravnam vselej kot divjak. Če se mi zahoče, da vas zaigram in poljubim, vas zadavim in poljubim. To je moja pravica. Ako me za moje dejanje hočete udariti z bičem, ali pa ustreliti z revolverjem — bijte in streljajte! To je zopet vaša pravica.

— No dobro — je dejal ženski glas. — Če vas pa niti ne udarim, niti ne ustrelim, ampak vam samo odkrito povem, da ste mi zoprni, kaj potem?

— Ne izrecite te besede! — je razjarjeno vpil Pampuhov. — Raje si na mestu razbijem glavo!

In zares je butnil z glavo v neko leblo.

— Ah, kakšen podlež! — je zavistno pomislil Margaritov. — Glej ga ne, kaj vse počenja! In da ga pri tem prav nič ne peče vest!

— Neumnež! — je kričala dama. — Saj si boste vendar razbili glavo!

— Razbil! — je trdovratno rekel Pampuhov.

— Poglejte vendar, kakšno rdečo tiso imate tu na čelu. . .

— Naj bo torej. Ali me ljubite?

— Ne vem — je nesigurno rekla dama. — Mislim pa, da sploh ne morem ljubiti.

— Torej potem naj skratka izginem? — je vzkliknil Pampuhov.

Od jeze in vročine je komaj dihal. Nato je objel damo s prosečnimi očmi in začel trenati raz sebe obleko.

Obe igri sta prvotno polni esprita in komičnih zapletov ter obdržita poslušalstvo do konca v vselem razpoloženju. Izgleda sta temeljito naštudirani ter se nahajajo poedine vloge v rokah najboljših igralcev in igralk. Pripomnimo, da je igralno oboje v pretekli gledališki sezoni baš z omenjenima igrarica doseglo najpopolnejše uspehe v Ljubljani ter zbog vzporednega izvajanja želo obilo toplega priznanja tudi na posameznih odrih izven Ljubljane. Uverjeni smo, da bo znalo tudi naše p. n. letoviško občinstvo v Rogški Slatini s številnim posetom obeh predstav ceniti neoporečne zasluge sicer mladega a v svojem umetniškem vsvarjanju po popolnosti stremočega slovenskega odra, kateri si je v času dveh sezon z vztrajnim in idealno zamišljenim kulturnim delom pridobil najboljši sloves širom ožje domovine.

S. R. Razstava del nemškega slikarja v Splitu. V splitski mestni posredovalnici je pred kratkim poteklo kiparskih del gosposda Peniča razstavil Nemec Hermann Ebers iz Monakova 19 svojih pejsažev. Slike predstavljajo Split, Dubrovnik, Šibenik, Rab in Kotor.

Ernest Denis: »Od Vardarja do Soče«. Institut za slovenske vede na pariški Sorbonni je izdal v francoskem jeziku zbirko člankov in razprav, ki jih je o našem narodu napisal veliki, nepozabni prijatelj naš, Francoz Ernest Denis. »Od Vardarja do Soče« je pravzaprav nadaljevanje publikacije »Velika Srbija«, katero je Denis sestavil in izdal v prejšnjih letih. Cena francoski knjigi je 12 frankov.

Publikacije »Matice Hrvatske«. Na zadnji skupščini »Hrv. Matice« je bilo sklenjeno, da se prih. leto izdajo sledeče knjige: Sandor Galski »Ljubav lajntanta Milica« in druge pripovedke; Vilovid »Zapaljeni život«, zbirka novel. V proslavo pesniške petdesetletnice Gjura Arnolda izda Matica zbirko pesmi. Da

Iz življenja in sveta

Iz zgodovine tobaka

Danes, ko skoraj vsakdo puši cigareto, bo mogoče cenjene bralce zanimalo, kako in kdaj se je vdomačila tobakova rastlina v Evropi.

Prvi iz »starega sveta« je vpoznal in okusil tobak Kristof Kolumb v letih 1492—1494. na otoku Guanahani. Indijanci so prvotno imenovali tobakovo rastlino: cohoba, petun, picot ali get. Sebe v 17. stoletju so dali kadilec ime »tabaco« bodisi pipi ali kajenju, niso pa s tem zaznamovali tobakove rastline same.

Leta 1518. je poslal Cortez prvo tobakovo seme v Evropo svojemu vladarju Karlu V. in že leta 1560. so v Lisabonu vsadili in začeli gojiti prvo tobakovo rastlino. Od tukaj je vpsal to novo, čudežno rastlino takratni francoski poslanik na portugalskem dvoru Jean Nicot v Pariz kraljici Katarini Medicejski. Priporočal ji je tobak kot novo zdravilo proti migreni, vsled katere je kraljica mnogo trpela. Rastlino so posušili, zmelili v prah in kraljica ga je vdihavala skozi nos; baje ji je pomagalo proti njenim pogostim glavobolom. Takrat so začeli uporabljati tobakovo rastlino kot zdravilo in še dolgo potem so jo zdravniki predpisovali in priporočali. Sveže tobakove liste so dajali na rane, s tobakom so zdravili razne čire in uljasa, zlasti so hvalili tobak kot izborno sredstvo proti kožnemu raku.

Da se je tobakova rastlina tako hitro razširila in da so jo začeli saditi po celi Evropi, temu je najbrže vzrok, ker je novi prašek tako hitro ozdravil francosko kraljico, takrat pač znamenito osebnost.

Ljudje so po raznih krajih rastlino različno imenovali. Nekateri so jo spoznavali kot poslanikovo rastlino (her-

be à l'ambassadeur), drugi so jo imenovali kraljičino rastlino (herbe à la reine), veliki del pa jo je začel saditi in uživati pod imenom: herba divina ali herba nicotiana; poslednje je ostalo trajno znanstveno imenovanje takrat v Evropi še skoraj nove rastline.

Raphaëlus je v 16. stoletju seznanil Angleže z novo rastlino. Okoli leta 1565. je Walter Raleigh, ki je mnogo potoval in odkril Virginijo, po svojih ljudeh vpeljal sajenje tobakovih rastlin na Angleškem, kjer je prav dobro uspevala.

V Holandiji se je vdomačila l. 1590. (in skoraj istočasno v Belgiji, ki je bila takrat holandska provinca). V Italijo jo je pripeljal v 16. stoletju kardinal de Sainte - Croix, ki je bil takrat papeški nuncij na portugalskem dvoru.

V Nemčiji, Poljski, Turčiji, Rusiji in na Balkanu so spoznavali tobakovo rastlino v 17. stoletju, ko so jo prinašali vojaki prebivalstvu s svojih pohodov.

Vendar je imelo uživanje tobaka že takrat mnogo nasprotnikov; najvišje cerkvene in državne oblasti so ga prepovedovale in odsvetovala kot najnevarnejši strup človeštva.

Zalibog niso mogle še tako ostre prepovedi in oblastvene naredbe omejiti uživanja tobaka, ki si je kaj hitro pridobil nebroj omamljenih ljubiteljev. Tudi med znanstvenim svetom je imela in ima še danes ravno ta nadvse škodljiva rastlina mnogo zagovornikov in še leta 1700 je izšla cela kopica brošur in brošuric pro in contra tobaku.

Državne davčne oblasti pa so hitro uvidele, da bi se lahko izvele bogati dohodki iz nove ljudske razvade; zato so opustile svoja odsvetovanja in vsak odpor. Ljudje so rajši plačevali večjih prav obetne globe, kot pa bi se

ime. Blodeč po gozdu sem zaslišal smrtni krik, in misleč, da je treba pomagati, sem se požuril bliže.

— In ste slišali, kaj sem klical?

— Mogoče, da se varam. Vendar se mi je zdelo, da čujem znano ime Pampuhov.

— Vi ga poznate?

— Srečo Pampuhova? Bolj kot samese. Strašen zapeljivec je.

— Kaj pravite?

— Prav res! Ali vam še ni odkril svoje ljubezni? O, njegova narava je strašna! Pri razkrivanju ljubezni pa ima svojo metodo. Gotovo je povedal, da je divjak, da dela, kar se mu zljubi, in da ženska lahko z njim razpolaga po svoji volji; da ga lahko poljubi ali pa udari z nožem.

— Ne, ne z nožem, ampak z bičem ali revolverjem!

— No, to je vendar isto.

Margaritov je pogledal damo ter jo namenoma prav ravnodušno vprašal:

— Ali je tolkel z glavo?

— Kaaj?

— Z glavo — ali je tolkel z njo ob kak predmet? Njegov divjaški sistem je namreč tak, da bije z glavo ob kak predmet.

Dama je skočila pokoncu.

— Čujte! To ni mogoče! On se samo hlini! In jaz, neumnica, sem mislila. . .

— Res, vse to dela zelo premisljeno. . .

— Vendar to ni bilo samo tako zašalo. On je v resnici udaril z glavo ob drevo, da se je na čelu pojavila rdeča tija.

odrekan novemu uživanju.

Nekatere vlade so zmonopolizirale izdelovanje in prodajo tobaka, hitro uvidevši ogromen vir novih materialnih dohodkov; druge pa so dajale svoj monopol na tobak v najem privatnim družbam.

Tako je kardinal Richelieu v Franciji že leta 1631. razveljavil vse prepovedi o tobaku, pač pa je uvedel tobačni davek. In Colbert je leta 1674. prvi vpeljal monopol na pridelovanje tobaka v korist državni blaginji.

Danes so skoro vse države že zmonopolizirale pridelovanje, izdelovanje in prodajo tobaka.

Zanimivo je dejstvo, da se je v 16. in 17. stoletju smatralo kajenje kot slaba razvada preprostega ljudstva. V Franciji, ki je bila že takrat merodajna v eleganci in dobrem tonu, je bilo dostojno za človeka du monde le nosljanje tobakovih prahu. Toda Ludovik XIV. — izjemni sovražnik tobaka sploh — je tudi to razvado nosljanja za svojo okolico prepovedal. Bilo pa je mnogo zaslepljenih ljubiteljev in omamljenih oboževalk nosljanja in kajenja na dvoru, ki so se rajši odrekli kraljevi milosti kot tobaku. Nekateri plemiči so imeli vso obleko potrošeno s finim tobakovim prahom. Vojvoda Harcourt so lahko zasledovali povsod, koder je hodil, ker je trosil tobakov prah iz svoje obleke. Drugi so nosili tobak v dragocenihih tabaterah z umetnimi kamni kot dancs. Kje in kdaj so začeli tobak žvečiti, se ne da ugotoviti. Verjetno pa je, da so ga začeli nosljati in žvečiti mornarji, kjer je bila ta grda razvada najbolj razširjena; enako med delavci, sploh med nižjimi sloji.

Kadilec je vedno več in tudi številno nežnih oboževalk tobakovih dan za dnem raste. Žveči se danes le še malo, najmanj pa je nosljavec. Nekateri divjaki kuhajo tobakove liste, ker se jim zelo dopade, da so omamljeni, pijani tobaka.

Dr. F. K.

Rdeča justica

Moskovsko državno pravdnštvo je dognalo, da tvorijo sedaj zločini zoper življenje in zdravje samo 10 odstotkov vseh sodnih zadev, to je trikrat manj nego v mirnem času. Ravno tako se je zmanjšalo število tatvin. To znaša sedaj 50 odstotkov vseh zločinov, pred revolucijo pa je znašalo 57 odstotkov skupnega števila. Sovjetsko časopisje ponosno ugotavlja, da so številke nepobiten dokaz napredovanja splošnega reda v Rusiji. Sklepajo, da so živi pod sovjetske boljše nego v stari carski Rusiji. V resnici pa dokazujejo ti podatki samo, da veliko število zločinov sploh ne pride pred sodišče. Krivec se ali sploh ne izsledi, ali pa konča njegova zadeva pred »izredno komisijo za pobijanje protirevolucije«.

Za sovjetsko justico so nadalje značilni sledeči dogodki. Neki Nečajev, narodni sodnik tverske gubernije je prišel pred sodišče in je bil obsojen na eno leto ječe v uradu, kjer je bil nameščen. In sodnik-jetnik je resnično izvrševal nekoliko časa dolžnost sodnika, dokler niso razveljavili v Moskvi te čudne razsodbe. Boljše je zadel v isti guberniji sodrug Tisjačni, tajnik narodne sodnije. Tudi obsojen na zapor, je vendar izvrševal naprej službo in v tem času celo napredoval za sodniškega nadzornika. Državni pravdnik ga je sicer začetoma vpokojil, toda kmalu ga je poklical zopet v službo, »ker splošno primanjkuje juristov«. Sovjetski juristi so bolj praktiki in je razumljivo, da se konča v Rusiji marsikatera zadeva kar po domače.

Muhasta strela

Strela je včasih čudovito muhasta in povzroča poleg škode čisto neverjetna presenečenja. Med nevihto na Angleškem je nedavno neka gospa dvignila roko, da bi zaprla okno. V tistem hipu

je treseno; gospa se je sino prestrašila, a ko se je umirila, je opazila, da ji je izginila zlata zapestnica. Nekega moša v Natalu je strela zvala v pravi klošč; eno nogo mu je vrglo okoli vratu in drugo nogo mu je skrotovilo z roko. ml. Ko se je zavedel, si je le z nasvetje težavo poravnal ude v normalno lego. V Norwicu je strela gladko obrezala čašo, ki je stala narobe obrnjena na mizi. Čaša se ni prevrnila, a rob ji je bil obrezan kakor z demantom. Neki je strela porinila kazalec na uri za 4 minute naprej, ne da bi bila poškodovana uro. Na Angleškem je udarila strela ponoči v jabloano, ki je bila polna jabolk. Zjutraj je našel kmet mnogo jabolk opečenih na tleh. Dva dečka sta šla med nevihto k reki, utopit psa. Ljudje so našli dečka od strele ubita, a pes je stal čisto zdrav tik trupel. V Tekساسu je strela slepec ob konju. Strela je vrgla oba na tla; toda slepec je videl, konj pa je oslepel. V Južni Afriki so v kralstvu sedeli divjaki. Da bi dokazal, da se strele ne boji, je stopil neki divjak pred kožo in začel trobiti na rog. Toda hitro je utihnil; strela ga je zadela, vsi divjaki v koči pa so ostali živi.

Iz zgodovine ure

Za določanje časa so stari Grki in Rimljani uporabljali solnčni krog in ure na novo, takozvane klepsidre. V srednjem veku je vladala »peščena ura«, ki so jo iznašli Kitajci.

Solnčni krog, ki je služil stari Grkom, je sestojal iz vodoravne plošče, na sredini katere je bila pritrjena železna palica. Plošča je bila razdeljena na desetdelne, tudi na šestnajst numeriranih delov, ter se je čas na nji določal po legi senec ob različnih dnevnih časih. Ura na vodi je bil navaden lonec, napolnjen z vodo. Znotraj v posodi so bile označene črte s številkami. Lonec je imel na dnu majhno luknjico, skozi katero je voda odtekala. Po stanju vode v posodi so je moglo spoznati, koliko je ura.

Peščena ura je bila zasnovana na zelo enostavni ideji, le s to razliko, da je voda nadomeščal pesek, ki se je sesul v dve stekleni gredi. Ti gredi sta stali drugo ob drugem in skozi nje je curčil pesek iz ene posode v drugo.

Prvi kronometer, nalik na mehanično uro, se je pojavil koncem desetega stoletja. Bil pa je seveda velik in okoren. Ljudje so se začeli truditi, da bi ga zmanjšali. Že pri pisarjih iz 15. veka se bere, da so moške in žene v tistih časih nosili pri sebi nekatere uram podobne predmete. Sebe po letu 1674, ko je iligeus iznašel regulator s spiralno vzmetjo, so se začeli izdelovati časomeri manjši obliki. Prva precizna ura datira iz leta 1750. ko je Harrison napravil prve kronometre, katerih točnost se lahko primerja z današnjimi.

Rojstvo in značaj

Neki holandski časopis prinaša naslednjo neverjetno statistiko, katero so baje sestavili učenjaki.

Mesec, v katerem zagleda človek luč sveta, upliva zelo na njegov značaj. Pred vsem se nanaša ta aksiom na nežnejši spol in sicer:

Ženska rojena v januarju, postane izborna gospodinja. Njen značaj se nagiba sicer k ožornosti, toda ima pa dobro srce in se oblači v okusno, toda preprosto obleko.

Tiste, ki imajo v mesecu februarju svoj rojstni dan, postanejo dobre žene in matere, so pa zelo nečimerne.

Znate meseca marca rade vpijejo, so klepetave, so tudi pridne, a poleg tega pa zelo zanikerne. Sicer imajo smisel za sklepanje kupčije, toda to jim pravilno ne koristi, ker izdajajo denar v množinah za klobuke in obleke; obenem radi kokerirajo. So pa kljub vsem tem na pakam dobrohotne.

Tudi aprilске deklice niso posebej priporočljive; poleg tega so samo sred-

umetniško delo. Sedaj izgotove v berlinskih trolnicah na tisoče sličnih, delajo jih na isti način in po eni formi. Tako dela tudi naš Pampuhov. Zelo dobro poznam njegov način izdelave in tudi dobro vem, da dela vse na delo.

— Kakšen gad je vendar to! Moralna grdobla! Propalica! O, naj se samo predrzne prit k meni! Glava me boli. . . Ali me ne bi hoteli spremiti domov?

— O, prav rad! Toda — ali bi mi bilo bolje ostati nekoliko časa ob morju? Morje tako lepo buči, šumi, valovi. . . Tu stoji človek kot pred obličjem Neznane. Tu se pogovarja z Onimi, ki se skrivajo v glogotanju morskikh valov, v temnem šumenju, polnmevanju in šeltestanju gozda. . .

— No, pa naj bo, ker tako lepo govornite. . .

— Neznani je povsodi. Baš sedaj gleda iz vaših črnih oči. . . Ah, kako tople, baržunasto ročice imate. . . Položite mi jo na glavo. A moje glavo položite na vaša kolena. Dobro tako. Cutim, da sem pred vami majhno neobgledno dete. Uspavajte me. Ah, kako je to krasno. . . Vidim zvezde. . . Tvojo in mojo. . . Vesoljstvo. . .

— Drago me dete!

— Še, še! Še me poljubni. Dve zrcni vesoljstva. . . Dve zrcni med milijoni. . . Dve zrcni med bili. . . bilijoni. . . dami zrn. . .

— Drago me dete!

— Še, še! Še me poljubni. Dve zrcni vesoljstva. . . Dve zrcni med milijoni. . . Dve zrcni med bili. . . bilijoni. . . dami zrn. . .

ne zmerzo inteligentne in zelo spremenljive.

Majske rožice so srčkane, mirne in elegantne.

Junjske rožice so površne, njih okus so vpljote barve in pisane obleke.

Vse, ki pridejo na svet v mesecu juliju, sanjajo o lepih toaletah, so vedno dobre volje in velike sladkosmednice.

Če je ženska rojena v mesecu avgustu, je njen značaj srednje dober. Nežna je in odpustljiva, toda tudi zapravljivost in očitno obnašanje ji nista tuji. V tem oziru se precej razlikujejo od septembarskih sestric, ki, priljane, ne napravljajo denarja, temveč ga nalagajo v hranilnico in se zelo okusno oblačijo.

Oktoberke hčerke so prijetne in občevalje. Sicer veliko in hitro govorijo in je njihova fantazija skoro neomejena, odlikujejo se pa z veselimi značajem, imajo smisel za šale in simpatično spravljivost, kadar se skregajo ali razjeze. V splošnem so pa zelo srčkane in priljane v klub lahkomisle, ter površne narave.

Darežljive in dobrega značaja so one, ki so rojene v mesecu novembru. Malo bolj razburjive so in se hitro razjeze, toda ravno tako hitro tudi potolažijo. Posebni talentov za hišno gospodarstvo nimajo, toda kot matere so izvrstne in se jih ne more nikoli dovolj preavaliti.

In h koncu še ženske iz meseca decembra. Navdno so vse zelo lepe in imajo manj kupovati kolikor mogoče drage toalete. Rade nosijo kožuhovino in svilene obleke in si nezmerno lepoticijo obraz. Neredko so vzrok izgube morevega premoženja.

To pravilo učenjaki o ženskah. Po njihovi sodbi so torej najboljše žene one ki so rojene v mesecih, januarju, maju, septembru in novembru, medtem ko so

one v mesecih marcu, aprilu, juniju in oktobru manj priporočljive. Naravnost nevarne so pa decembarske žene, posebno ker razumejo prikleniti moža nase. Kaj pa je z moškimi spolom? Tudi njihova klasifikacija bi ne bila neinteresantna.

Mladost preko 70 let

V Zedinjenih državah so osnovale higijenske organizacije skupni Zdravstveni svet, ki ima geslo: «Mlad s 76 leti!» Vsakemu Amerikancu, ki posluša predpise Zdravstvenega sveta, obetajo, da se mu podaljša življenje za dvesto let. Statistično je baje dokazano, da se je v dobri zadnjega polstoletja, od 1870 do 1920, poprečna starost Amerikancev podaljšala od 41 do 56 let. Ako se je posrečilo podaljšati življenje za 15 let, obetajo, da ga s higijenskimi popolnitvami podaljšajo še za 20 let. V proglasu je citati: «V 50 letih bo znašala poprečna starost namesto 56 let 76 in Amerikanece se bo počutil dovolj močnega, da uživa življenje, da, tudi če bo še starejši.» Za glavni vzrok, da si ljudje življenje krajšajo, smatra Zdravstveni svet dejstvo, da Amerikanece preveč je in zlasti da je preveč mesa. Za to priporoča večjo zmernost v jedi in izdatnejše uživanje sadja in zelenjave. Vsakdo naj se da vsako leto na svoj rojstni dan temeljito po strokovnem zdravniku pregledati in takoj ukreniti, da se odstranijo eventualni bolezenski znaki. Pijanstvo mora izginiti, ekscesi vseh vrst morajo prenehati, stanovanja morajo biti zdrava, svetla in čista, gojiti se mora zmeren sport in vsakdo glej prav posebno, da si ohrani mirne živce in čim vedrejšo dušo. Potem pride doba, ko doseže poprečno vsak Amerikanece 76 let in se bo vendarle še čutil za delo sposobnega mladeniča!

baška, nova, «0», za avstria, 2 vagona 596; «7», 1 vagon 410. Otrubi: baški v jutlnih vrečah, 1 vagon 155; baški, novi (v papirnatih vrečah), za december, 4 vagoni 150. Tendence nestalna.

Beogradska blagovna borza (25. t. m.) radi slabega zanimanja ni poslovala.

Zagrebaški žitni trg (25. t. m.) Postavno volvodinska postaja: pšenica (75 — 76 kg), stara 400 — 405, nova (78 — 80 kg) 350 — 375, turščica žolta 290 — 295, rž 325 — 340, ječmen za pivovarstvo 250 — 290, oves 290 — 315, moka «0» 600 — 675, «2» 575 — 650, «6» 525 — 600, za krmo 200 — 225, otrobi drobni 150 — 160, debeli 190 — 200, Tendence popustljive.

Zagrebaški tedenski sejem (25. t. m.) Sejem je bil precej slab. Ceno so razen slami narasle, zlasti pri svlnjah, in to najbolj radi tega, ker so prispeli slovenski mesarji, ki so mnogo povpraševali. Nekaj goveje živine so nakupili Italijani, ki pa so se najbolj zanimali za konje. Notirajo za kg žive teže: vol 1. 13,5 — 14,5, II. 12,5 — 14, III. 10 — 11, mlada živina 12 — 13,5, krave I. 11,5 — 13, II. 10 — 11, III. 8,5 — 9,5, teleta I. 17 — 18, II. 16 — 16,5, III. 14,5 — 15, bosanska goveda I. 11,5 — 12,5, II. 10 — 11, III. 8,5 — 9,5, svinje I. 22,5 — 24,5, II. 21,75 — 22,5, III. 20 — 21, Svinje zaklane I. 26,5 Din kg mrtve teže. Krma: seno 75 — 125, detelja 100 — 105, slama 65 — 75 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (24. t. m.) Dogon 3236 komadov. Cene narasle za 3000 — 4000 aK pri kg. Za kg žive teže notirajo v tisočih aK: mesnate svinje 23 — 29,5, debele 21,5 — 26.

Dunajski konjski trg (24. t. m.) Dogon 350 delovnih konj in 226 za klanje. Cene za komad v milijonih aK: kočijski konji 4 — 9, lahki uprežni konji 3,5 — 8, težki uprežni konji 6 — 13. Konji za klanje so se tržili po 4500 — 9500 aK za kg žive teže.

== Pregled poslovanja naših denarnih zavodov. Iz Beograda poročajo: Ministrstvo trgovine in industrije je odredilo svojega komisarja, ki bo v najkrajšem času izvršil pregled denarnih zavodov najprej v Beogradu in potem v drugih mestih.

== Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru, združena z vrtnarsko-vinsko, umetniško in gradbeno razstavo se vrši že prihodnji mesec, in sicer od 15. do 26. avgusta. Poleg že stojičih se zgradi še par novih, velikih in lepih paviljonov. Celokupna izložba bo tudi na zunanji nudila lepo sliko. Za sedaj vlada za razstavo vsestransko zanimanje in je razen iz vseh pokrajin domače države prijavljen obisk tudi iz inozemstva. Razstavo naj si vsakega ogledajo tudi oni industrije in obrtniki, ki niso razstavili. Za posetnike je poskrbljeno v vsakem oziru: polovljena železniška voznika, ako se izkažejo za legitimacijami, ki stanejo 20 Din in ki veljajo obenem kot permanentne vstopnice; poskrbljeno je tudi za prenočišča zunanjim posetnikom, ki naj se priglasi pri stanovanjskem odseku.

== V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Adolf Starkl, trgovina z mešanim blagom na Bledu; Spiro P. Subotić, carinsko posredništvo na Bohinjski Bistrici; Jernej Logar, trgovina z mešanim blagom v Boštanju; Anton Kovacic, trgovina z mešanim blagom v Celju; Ronko ml., izdelovanje cementne opeke in trgovina z cementom v Cerknici; Ivo Detela, trgovina z mešanim blagom v Dobu; J. Menart, trgovina z mešanim blagom, specerijo, manufakturam, deželni pridelki in vinom v Domžalah; F. Vavpotič, trgovina z mešanim blagom v Gorjah; Emil Cevo, trgovina z mešanim blagom v Kamniku; Anton Služar, trgovina z papirjem in pisarniškim potrebščinami v Kamniku; Marija Kosirnik, trgovina z lončeno posodo na Križu (Komena); Vekoslav Podlogar, trgovina z specerijo, kolonijalnimi in materialnim blagom ter delikatesami na drobno in debelo v Ljubljani; Srečko Vršič, trgovina z manufakturami, modnim in konfekcijskim blagom in parfumi v Ljubljani; Josip Vitčić, carinski posrednik v Mariboru; Ciril Gasperin, trgovina z mešanim blagom v Mojstrani; Boris Černe, trgovina z mešanim blagom, stavbnim materialom in lesom v Spodnjih Gorjah; Jospina Jankovič, trgovina z mešanim blagom v Velikem Mengšu; Avgust Sgubin, trgovina z deželnimi pridelki v Vodmatu; Andrej Opeka, trgovina s senom in slamo na Vrhniki.

== Vzpostavljena prometa na progi Drvar-Knin. Iz Beograda javljajo, da je po odredbi prometnega ministarstva zopet vzpostavljen celokupni promet na progi Drvar-Knin.

== Angleži se zanimajo za gradnjo naših železnic. Kakor poročajo listi, so bili te dni v Beogradu zastopniki velike angleške finančne skupine. Angleži so se zanimali za projektirano železniško progo in za razna večja industrijska podjetja. Baje so bili sprojeti tudi pri finančnem ministru, ki jim je dal potrebne informacije. Angleži so iz Beograda odpotovali v Skopje.

== Izredni občni zbor «Metre», združenih tvornic trakov in pramen, d. d. v Ljubljani se vrši dne 6. avgusta ob 15. uri v prostorih Slavenske banke v Ljubljani. Na dnevnem redu je: povznanje

domske glavnice od 18 na 24 milijonov kron ter sklepanje o izpremembi pravil.

== Promet tržaške luke narašča. V maju 1923 je bil celokupni promet za 40 odst. večji nego v maju 1922. Na uvozu v Trst participira izza Italije na prvem mestu Jugoslavija s 178.712 q in 2219 komadov blaga, a na izvozu iz Trsta z 218.490 q blaga. Trst je torej v veliki meri odvisen od naše države.

== Gospodarski odnosi med državami Male antante. Praška «Tribuna» se bavi v članku z gospodarskimi obošajmi med državami Male antante ter izjavlja, da niso ravno najboljši in da ni znakov za to, da bi postali bolj intenzivni. List govori tudi o trgovinskih obošajih med Malo antanto in Avstrijo ter meni, da je Dunaj še vedno važno trgovinsko mesto za ves Balkan. V Pragi se pa to še premalo vpoštevata.

== Reška rafinerija olja v rokah italijanskega vojnega ministarstva. Z Reke poročajo: Reška rafinerija olja, zavod Madžarske kreditne banke je v italijanskih rokah. Večino delnic je prevzelo italijansko ministarstvo za vojsko in mornarico. Samo mali del je ostal v rokah Madžarske kreditne banke.

== Avstrijski državni dohodki od carine in tobačnega monopola znašajo v mesecu juniju skupno 202 milijardi papirnatih kron (70 milijard od carine in 132 milijard od tobačnega monopola). V prvi polovici 1923 znaša skupna vsota teh dohodkov 1133 milijard papirnatih kron ali 78.50 milijarde zlatih kron. Ta vsota precej presega iznos obresti, ki jih ima Avstrija plačevati za svoje inozemske dolgovce.

== Padanje madžarske krone. Iz Budimpeste javljajo: Nazadovanje krone silno razburja gospodarske kroge, ki niso pričakovali tako rapidnega tempa propadanja. To padanje se ne smatra za opravičeno, zlasti, ker se obeta obilen izvoz žita. Mnogi so mišljenja, da so padec krone na zunanjih trgih povzročili zunanje politični momenti, katerih izvor je neznan. Nova devizna naredba bo med drugim vsebovala, da bo prosta le polovica izvoznih valut in deviz, druga polovica pa se bo morala oddajati devizni centrali in bo na razpolago državi, ki jo bo uporabljala deloma za kritje svojih inozemskih obveznosti, deloma pa za podpiranje krone.

== Nemški državni banki primanjkuje novčanih zalog. Iz Berlina poročajo: Državni banki je manjkalo papirnatega denarja. To dejstvo se čuje sprčo ogromne poplave papirnatega denarja v Nemčiji čisto neverjetno. Plačilni uradi izplačujejo le v malih bankovcih po 1000 in 5000 mark, ker so vsi visoki bankovci bili v zadnjem času transportirani v Poruhrje. Vrhutega so se velike banke v Berlinu in v provincialnih mestih h koncu meseca oskrbele z večjimi zalozami plačilnih sredstev, ki jih rabijo za svoje stranke. Direkcija Državne banke je namram praznosti v svojih blagajnah brez moči.

Šah

Ustanovni občni zbor „Slov. šahovske zveze“

V nedeljo 15. julija t. l. se je vršil v Celju ustanovni občni zbor Slovenskega šahovskega poudaveza, na katerega so poslali skoro vsi slovenski šahovski klubi bi in krožki svoje delegate. Zastopani so bili sledeči klubi: Zveza šahovskih organizacij po svojem predsedniku g. Leo Zupančiču, Ljubljanski šahovski klub v Ljubljani po svojem predsedniku g. Bogo Pleničarju, Celjski šahovski klub v Celju po svojem predsedniku g. dr. Brunčku, Mariborski šahovski klub v Mariboru po g. Kramerju, Šišenski šahovski klub v Ljubljani po g. Očku, Viški šahovski klub po g. prof. Frankoviću, Šahovski klub Mladinski v Ljubljani po g. Frankoviću, Litjski šahovski klub v Litiji po g. Pleničarju in Šahovski odsek Jadran v Ljubljani po svojem načelniku g. Rudolfu Mrzlikarju. Poleg navedenih delegatov se je udeležilo ustanovnega občnega zbora še mnogo članov in prijateljev slovenskih šahovskih klubov. Glavni referent prof. Ludvik Vagaja je poročal o pomenu in namenu ustanovitve šahovskega poudaveza za Slovenijo. Referat je bil sprejet s splošnim odobravanjem ter so se takoj vsi delegatje izjavili v priložnosti za ustanovitev šahovskega poudaveza. Glede že obstoječe Zveze šahovskih organizacij v Ljubljani se je razvila dolga debata ter se je končno sklenilo, da ta zveza še dalje obstoji in sicer podrejena šahovskemu poudavezu, katerega pa ima avtonomno veljane šahovske klube in krožke velike Ljubljane. Ostale klube izven pomerja velike Ljubljane pa mora glasom tozadevne pogodbe odstopiti novo ustanovljenemu šahovskemu poudavezu. Klubi v Ljubljani plačujejo od sedaj naprej članarino edinele Zvezi šahovskih organizacij v Ljubljani, ostali klubi v Sloveniji pa direktno Slovenski šahovski zvezi. Sprejete Slovenske šahovske podzveze k Jugoslovanskemu šahovskemu savezu v Zagrebu se bo predlagalo na Jugoslovanskem šahovskem kongresu v Novem Sadu v avgustu letošnjega leta. Celjski šahovski klub je iz prijaznosti priredil vsem delegatom banket v hotelu «Evropa», katerega je aranžirala ga. dr. Brunčevala. Ob 4. se je zborovanje nadaljevalo, kakor se je takoj končevalo javno sklenilo, da se ustanovi šahovski poudavez za Slovenijo s sedežem v Celju.

Podsavez naj bi se na predlog g. Kraimerja imenoval: Slovenska šahovska zveza v Celju. Predlog je bil sprejet. Vršile so se volitve odbora, nakar so bili izvoljeni sledeči gg.: predsednikom Bogo Pleničar (Ljublj., šah. klub), poslovodjem prof. Ludvik Vagaja (Celjski šah. klub) in rediteljem g. Kramer (Mariborski šah. klub).

Šahovski klubi prejmejo v kratkem natančna navodila glede šahovskega poudaveza. Vse dopise na šahovski poudavez je pošiljati na naslov: Prof. Ludvik Vagaja, poslovodja Slovenske šahovske zveze v Celju, kavarna Evropa. Ravnotako je pošiljati vse denarne naslove na imenovani naslov, ker fun gira zvezni poslovodja obenem kot tajnik in blaginjak.

RAZNE PRIREDITVE.

Dne 26. tega meseca se prične v Frankfurtu 23. kongres zveze «Deutscher Schachbund», ki bo trajal do 11. avgusta. Mojsrškega turnirja se udeležijo 12 mojstrov. Obenem se ima vršiti glavni turnir (v skupinah po 10 udeležnikov), stranski turnir in turnir za goste (v Nemčiji živče inozemce). Avstrijska zveza šahovskih društev pošlje na mojsrški turnir prof. dr. Alberta Beckerja in mojstra mladina Hansa Kmocha in Alfreda Wolfa. Kmoch se je širši javnosti predstavil na dunajskem mednarodnem turnirju lanske jeseni. Alfred Wolf je sin Ljubljancanom že dolga leta znanega dunajskega šahovskega mojstra Siegfrieda Reginalda Wolfa.

Dne 23. t. m. se je v Schwenningenu pričel velik mednarodni turnir, na katerega so bili povabljeni: slavni ruski mojster dr. O. Bernstein, Ed. Colle (Belgija), G. Maroczy, Ljubljancanom dobro znani I. Mises iz Leipziga, mladostni francoski mojster Adreé Muffang iz Valenciennesa, Norman Nansen (Dansko), Rihard Retti (II. zmagovalce na ravnokar doigranem turnirju v Moravski Ostravi; I. zmagovalce je bil dr. Emanuel Lasker), Rudolf Spielmann iz Nürnberga, Anglež Sir G. Thomas in švicarski mojster-amater dr. E. Voellmy. Proti tem 10 inozemskim mojstrom se bo borilo 10 najmočnejših šahovcev Holandecev, in sicer tako, da se ima vsak inozemec boriti samo z vsakim Holandeem in obratno, dočim inozemci med seboj in ravnokar Holandi med seboj ne igrajo. Turnir bo trajal približno 14 dni.

Tretja večja prireditve je XXVII. švicarski turnir, katerega je priredil šahovski klub v Bernu v proslavo 50letnice svojega obstoja. Mojsrški turnir se je pričel v nedeljo 22. t. m. in ima trajati 6 dni. Udeležnikov je 10, in sicer prof. dr. O. Naegeli, Ph. Meister, dr. W. Michel (Bern), dr. E. Voellmy (Basel), W. Henneberger (Glarns), dr. Ch. Kühne in Léal (Genf), Jack Ounine (Lausanne), H. Johner in O. Zimmermann iz Züricha, Dne 27. in 28. t. m. pa se ima izvršiti meddeželska tekmovalna borba med Južno Nemčijo in Švicco. To je prva meddeželska tekma na švicarskih tleh in druga, ki jo švicarji sploh igrajo. Prva se je lani odigrala proti Italiji. Švica in Južna Nemčija odposljeta na tekmo po 12 zastopnikov.

Dobrodošla bo našim šahistom vest, da se tudi Jugoslavija pripravlja na svoj turnir, ki se bo vršil menda proti koncu avgusta v Novem Sadu. O podrobnostih poročamo pravčasno. Kakor se vidi iz nebroja šahovskih prireditvev v zadnjih letih, je bila bojazen, da je ali bo vojna škodovala šahovski gibanju, neopravičena. Nasprotno — zanimanje za kraljevo igro je silno naraslo in narašča od dne do dne.

Ročna dela

predtiskana na prvovrstnem blago. Sortiment od 250 K do 1000 K razpoliža tvrdka 3947

Toni Zorè

Jesenice.

Najmodernejši vzorci!

Reform

steklenice za konseviranje sadja, povrtnin in mesa s najboljšimi in najcenejšimi.

Glavna zaloga za Jugoslavijo pri tvrdki 1226

LOVRO PETOVAR v Ivanjkovcih.

Ceniki na zahtevo!

Prisni, naravni malinov sok

s sladkorjem vkuhan 111

po 21 dinarjev za kg

nudi lekarna dr. G. PICCOLI v Ljubljani, Dunajska cesta.

Veliki inkvizitor

Ljubzenski roman iz najstranotnejše dobe človeške zgodovine.

Toda v hišici sta vladala tema in tišina. Gotovo še spi sveti mož. Sedla je na stopnice pred vrati, se stisnila v robu, se naslonila s hrbtom na vrata in hotela tako počakati, da zasliši v hišici korake. Toda nič se ni zgani-
lo. Dolores je zadržala in kmalu trdo vaspala ...

Krik, smeh in hrup na ulici jo je prebudil. Solnce je stalo že visoko in po mestu je vladalo že glasno, nemirno življenje.

Dolores je planila pokonci; hotela je odpreti vrata, a bila so zaklenjena. Potrkala je ... dvakrat, trikrat ... zaklicala ... dvakrat, trikrat ... oglašila se ni nihče. Dolores je omahnula na stopnice.

«O moj Bog, njega ni doma!» je vzdihala deklica, znova uničena. Kam je odšel? Kje je Estevan? Kam naj gre sedaj, da je ne zgrajajo ogleduh in biriči inkvizitorjevi? Kako naj se pokaže na ulici ob belem dnevu, ne da bi jo spoznali? — Oh, in kako lažna je!

Od sinoči ni užila ničesar, a večerja je obstojala le iz škodilice mleka. Niti kupiti si ne more ničesar, ne da bi se izdala.

Park je ostal k sreči prazen. Otroci, pestunje in starčki prihajajo semkaj pač šele kasneje.

Dolores je vstala in šla previdno za drevesi po sredi vrta. In šla je dalje ... Vedno zanemarljivejši je postajal vrt, vedno redkejši ...

Končno je zagledala skupino lese-

nih niste in stojnice. Pod barakami so stale mize, kovčegi, okvirji, posteljnjaki, visele so stare moške in ženske obleke, klobuki, razstavljena je bila najbolj raznovrstna ropotija, stare ure, stare slike in kipei, tam kupi knjig, ondi kup železja, skupine vozličkov, se-
kir, cepinov, nožev ... vse staro in obrabljeno.

«Kje sem?» je premišljala Dolores. Tedaj se je spomnila, da je slišala govoriti o «El Rastru» — o starinah in starinarjih. In hipoma se je zavedla: «Morda je prav tu moja rešitev! V svoji svileni toaleti s svileno mantiljo ne morem nikamor. Preoblečem se — potem me ne spozna nihče!»

In urno je stekla k stojnicam. Iskala je, kje bi našla kaj primernega zase. Ko so jo starinarice opazile, so jo začele vabiti k sebi, in nastal je vršič. Vsaka ženska je hvalila svoje blago z največjo zgornostjo.

«Sennorita», je kričala ena, «kupite to-le ovratnico iz pravih biserčkov! Princeza Ivana, hči kraljice Izabele, jo je nosila. Pri moji veri, da je res! Neka njena dvorna dama mi je prodala to ovratnico po princesini smrti. Krasno se vam bo podajala.»

«Ali vidite ta-le molek iz emajla in s križcem iz pravih rubinov?» je vpila druga. «Sam sv. oče ga je blagoslovil. Sto dni odpuškov dobi, kadar koli kdo moli z njim.»

«Te-le flandrske čipke so za vas! Hej, to boste šele lepi! Vaš kavalir zblazni od zaljubljenosti!» je ponujala tretja.

Dolores pa je zmajevala z glavo in iskala staro žensko obleko.

«Prodajte mi popolno opravo manole!» je rekla starinarica. «Ne plačam vam je ... a dam vam svojo toaletno.»

«To-le svileni, lepa sennorita?» se je zaradovala starka. «In tudi mantiljo mi daste?»

«Vse vam dam, a vi mi jo zamenjate z drugo,» je odgovorila Dolores. Vedela je, da je njena oprava stokrat več vredna, a zavedala se je, da ostane le kot manola, kmetiška Andaluzijanka, nepoznana.

Hitro sta izbrali popolnoma čedno, skoraj novo obleko, mantiljo in robec, nato sta našli še primerne čevlje, in Dolores se je preoblekla.

«Gotovo hočete zalotiti ali presenetiti svojega ljubčka?» je pozvedovala starinarica.

«O, kako ga presenetim!» je odgovorila Dolores in se bridko nasmehnila.

«Ako vas slepari, lepa sennorita,» je dejala starka resno, «vam svetujem: kar pustite ga! Manjka se dedec! Vi ste prekrasna deklica, in če le hočete, dobite jih na vsak prst deset ... Ali hočete, da vas jaz seznanim s kakim finim, bogatim kavalirjem? Imam jih kar pet na izbero ... Hočete mladega? Samo nekoliko grbast je, drugače pa izvrsten, zabaven deček. Imam moža v najboljših letih, ki je nesrečen s svojo staro, vedno bolno ženo. Bogataš, vam povem, in hrust, da boste zadovoljni z njim ... Potem imam mladega patra, ki je nesrečen in hrepeni vedno le po ljubeznih ženskah. Plačujte izvrstno ... Potem ...»

Dolores je zbežala nazaj na vrt in se napotila v Barrio de Triana.

«Coco, Culevina in pater Jožef!» je ponavljala že od sinoči. «K njim! Ali me rešijo? O Madonna, stoj mi na strani!»

XVI. Buena Ventura.

Ko je Dolores dospela do mostu, ki vodi preko reke v Triano, je zaslišala biti uro in hkratu je po vseh stolpih zazvonilo.

Bilo je poldne. Ne da bi se ozirala, je stopala urno dalje. Predvsem je bila lačna in zaradovala se je, ko je zagledala krčmo z napisom Buena Ventura. Spomnila se je besed patra Jožefa, da je taverna beznica najslabše vrste; tesno ji je postajalo. Toda pozabila ni poziva: «Bodite pogumni zaradi sebe, kajti v beznici najdete dva moja zanesljiva prijatelja!»

Zato se je Dolores vzravnila, stisnila pesti in dasi blede ter vsa plaha, je stopila energično preko praga.

Beznic je bila polna. Za vseni mizami so sedeli moški in ženske, večinoma slabo ali celo razcapano oblečeni, kosmati in kuštravi, surovi ali izstradani obrazov, nekateri že glasni in očividno vinjeni, drugi tihi, potrti, čmerni, a ženske jekave, izživajoče ali upadle in tužne.

Za dolgo mizo so sedeli menihi, nekateri zaripili lice, debelih ustnic in zaljubljenih životov, drugi suhi kakor puščavniki, ki se žive le od kobilic in sladkih korenin, a srepri pogledov in hudobnih obrazov, požrečni in nenasi-
ni, prepirljivi in domisljavi.

Vse je hitelo jesti in piti ali je nestrpno klicalo natakariče.

«To-le je prava pravcata melopla!» se je togotil debelih, karminasto «deč menih, a natepal je gosto in mastno juho z ostudno lakomnostjo.

«Lažeš! Niti chanfaina ni okusnejša kakor ta-le juha!» ga je zavrnil drug

menih, zeleno bled suhač. «Šit, prejav najrj št, pa zabavljaj!»

Melopla je bila obara, s katero so takozvani umiljeni bratje krmlili berače; chanfaina pa je bila njihova spe-
jaliteta, ki so jo uživali sami in jo pro-
dajali le za maše in visoke napitnine.

Melopla je bila sestavljena iz vode, ogledanih govejih, svinjskih in kurjih kosti, ribjih glav, kurjih krempljev, svinjskih kož, ostankov sočiva, zel-
njave, kuhanega sadja in še vsega možnega, kar so pometali tekom dne-
va samostanski kuharji v čebre. Zve-
čer so to neizbrano godlo zagostili s starimi krušnimi škorpami in začnili s soljo, poprom in ordinarnim oljem, ki jo kuhano razdeljevali med siromake, berače in poptepne.

Chanfaina pa je bil delikaten ragú iz gosetine, telečjih pljuč, ovčjih src, različnih repkov in kurjega drobovja, vsa začinjeno s česnjem in papirko ter ku-
hano na najmočnejši juhi. Le izbrani, vplivniki ali bogataši so doživljali vsi-
sih srečo, da so smeli uživati ta speci-
jalni kuharski umotvor sevilkinih usmiljenih bratov. Recept so poznali le oni in posnemati ga ni bilo mogoče.

Dolores se je ozirala, kje je Culevina. A dekle je bilo prav v tem hipu v kuhinji, da prinese in postreže gostom. Tako Dolores ni vedela, kaj bi storila in je obotavljaje se stopala mimo miz.

A že jo je zagledal debelih menih in kričal nanjo:

«Hoj, punčka, Bog te je dal! Prisedi no, prisedi, Bog te je dal!»

«Kaj bi s tabo, ki si nadušljiv in imaš vamp, da ga komaj nosiš?» se je dri menih suhač. «K meni sedi, sennorita, k meni se stisni, ki sem skočak kakor kobilica!»

(Dalje prihodnje.)

Išče se izveščana
stenotipistka
z znanjem nemške in italijanske ko-
respondence. — Ponudbe s pogoji na
„Zak. Abr. de Majo, Beograd,
Cara Uroša 19“.

Lokal

na prometnem kraju na deželi, iščem za
trgovino z usnjem, eventualno vzamem
tudi usnjarno v najem. — Dopisi pod
„PROMET“ na ALOMA COMPANY,
anončna in reklamna družba, Ljubljana,
Kongresni trg št. 3. 3988

**KUPIM
SUNE
GOBE**
JANEZ
DAGNINO
CELJE
„LJUTIKOV TRG 1“

„MEGOLA“
motocikl 5 HP
(dvokolesni avto)

Pogon s petcilindrskim
rotacijskim motorjem

V dirkah Nemčije l. 1923.

9 prvih mest

Razstavljen pri trdki
**J. GOREC
LJUBLJANA**
Palača Ljubljanske kreditne banke

Mali oglasi

stanje z državnim devkom se izmeri vred do 20 besedi Din 5", vsaka nadaljnja beseda 50 par
ved. — Plača se vedno spraj (lahko tudi v zmanjšan). Na vprašanje odgovorja uprava in, ako je vprašanje
priročna zmanjša na odgovor ter manipulacijske pristojbine (1 Din).

Službe
GOSPA 6636
kontoristinja, samostojna,
slovenska in nemška ko-
respondentinja, izurjena
strojepisna z večletno
praksjo, želi primernega
mesta. Šla bi event. tudi
za gospodinjko k solidni
stranki. Cenj. ponudbe pod
„M. 27. N.“ na upr. „Jutra“
do 30. t. m.

Kupim
MIZNI STEDILNIK
dobro ohranjen, kupim.
Ponudbe na upr. „Jutra“
pod „Stedilnik“. 6616

NEKAJ INVENTARJA
za trgovino (stelaže, oma-
re, puli), dobro ohranjenega.
se kupi. Ponudbe na
J. B. Šiška, Jerneja cesta
št. 58. 6619

Prodaj
2 LASTNA
RAZSTAVNA PAVILJONA
na velesejnu se prodasta.
Prodaj tudi nov godben
paviljon, primeren za raz-
stavljajce. Naslov pri upr.
„Jutra“. 6638

PSIČKI 6632
čiste volčje pasme, 8 ted-
nov stari, se prodajo. —
Naslov v upr. „Jutra“.

MOTORNO KOLO
5 do 7 HP. 2 prestavi
prosti tek, s priklonim
vozom, v popolnoma do-
brem stanju, se po nizki
ceni prodaja. Poizve se pri
upr. „Jutra“. 6622

**REGISTRIRNA
BLAGAJNA**
za vsako trgovino ali re-
stavracijo, dobro ohranje-
na, napredaj. Cena 1600 K.
Ponudbe pod „Blagajna“
na upr. „Jutra“. 6527

KOLESELJ
dobro ohranjen, prenovi-
ran; močan, lahek zelen
voz z lojtercami; nadalje
dva skoro nova pudinga
ter stelaže in nekaj novih
zapahov za okna, po ugod-
ni ceni prodam. Naslov v
upr. „Jutra“ pod šifro
„Ugodno“. 6498

NEVESTE, POZOR!
Lepe, solidno izdelane spal-
ne oprave iz trdega in
mekkega lesa, se ceno pro-
dajo. Rožna ulica 5. 6399

MOTORNO KOLO
D. K. W., močnejša tipa,
se prodaja. Naslov pove
upr. „Jutra“. 6399

SIVALNI STROJ
za krojače, dobro ohranjen,
se prodaja. Cena 2500 Din.
Poizve se v Mostah 77 pri
Ljubljani. 6668

ZICNE MREŽE
za ograje vrtov, drevesni-
kurjih dvorišč, prepreke
oken in lin, vsakovrstne
žične tkanine iz železne,
pocinkane in medne žice
za tehnično in industrijsko
uporabo ter elastične po-
steljne mreže na lesenem
okvirju različnih velikosti
izdeluje in priporoča:
Evgen Ivano, tovarna žič-
nih tkanin in pletenin,
Sodražica, Dolenjsko. 3236

PUCH-MOTOR
2 in pol HP. in pomožni
motorji znamke „Cocke-
rell“, tričetrt HP. se po
nizki ceni prodajo. Avto.
Florjanič. Ljubljana. 6317

100 DELNIC
Obrtne banke v Ljubljani
z opcijo prodam. Ponudbe
pod „Delnice 6658“ na upr.
„Jutra“. 6653

DELNICE
Slovenske banke se pro-
dajo. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Delnice 6672“.
6672

PISALNA MIZA
ekoraj nova in otroški vo-
ziček se prodaja. Naslov:
Gostilna pri Poljaku, Mar-
tinova cesta. 6671

4 FOTELJE
2 zof, nekaj pohištva,
ženskih plaščev itd. se
prodajo. Ogleda se Stara pot
št. 1/L, od 11. do 3. ure
popoldne. 6643

PES 6665
čuvaj, velik, eno leto star,
sive barve, hud in zanes-
ljiv varuh in samo za na
verigo, je napredaj. Cena
po dogovoru. Ponudbe na
Jankota Hodnika, župana
v Boh. Srednji župani.

CVETLIČNI MED
čist, dobro hranilo in zdrav-
nilo, pošiljam od 4 kg na-
prej. Kg po 30 Din. Po-
soda se računati po lastni
ceni. Čebelar J. Bradač,
M. Lese št. 8, Krka pri
Stični. 6652

DVA SIVALNA STROJA
krojaški, čevljarški in mo-
torno kolo, se prodajo. —
Ogleda se Hrenova ulica
št. 17, dvorišče, mehanik-
na delavnica. Keblušek.
6644

KOMPLETNO ORODJE
skoraj novo, za izdelova-
nje cementne opeke. Več
se prodaja po ugodni ceni. Več
se poizve pri g. Ljudevitu
Šircu, trgovcu v Kranju.
6639

**AVTO:
MATERIAL**
VSAKO-
VRSTNI
KROGLIČNA:
LEŽIŠČA
SPECIALITE
NOVOSTI
**J. GOREC
LJUBLJANA**
PALAČA LJ-KRED-BK

Lokali

TRGOVINA 6633
z inventarjem ali brez nje-
ga se odda v najem na zelo
prometnem kraju zaradi
preselitve. — Ponudbe na
upr. „Jutra“ pod „Promet“.

TRGOVINA
z mehanim blagom na pro-
metnem kraju, z vsem blago-
m in inventarjem, se
oddaja. Naslov pove uprava
„Jutra“. 6604

LOKAL 6648
v sredini Ljubljane, se pro-
daja. Naslov v upr. „Jutra“.

TRGOVSKI LOKAL
v sredini mesta s prostor-
nim skladiščem, event. s
stanovanjem, se oddaja tak-
oj sistem, ki plača pri-
merno odkupnino. Ponudbe
pod „50.000 Din“ na upr.
„Jutra“. 6681

ATELIER 6677
ali primeren veliki prostor
išče slikar. Ponudbe z
navedbo cene na upravo
„Jutra“ pod „Umetnik“.

PRODAJALNISKI LOKAL
lep, velik, se oddaja v Kam-
niku na Glavnem trgu.
Tam so napredaj tudi ve-
liki kamniti podboji (ban-
gariji) in vrata. Vpraša se
pri A. Slatnarju, Kamnik.
6516

Stanovanja

DO 30.000 DIN
onemu, kateri mi preskrbi
stanovanje s kuhinjo in 2
do 3 sobami do 1. septem-
bra vsaj v bližini mesta.
Naslov pove upr. „Jutra“.
6592

SOLASTNIK
ekspozitne firme, mlad go-
spod. išče sobo v centru
s posebnim vzhodom.
Ponudbe na upr. „Jutra“
pod „Jajex“. 6647

OPREMLJENO SOBO
če mogoče s separiranim
vzhodom, iščem. Cen. po-
nudbe na upr. „Jutra“ pod
„Soba 6673“. 6673

STANOVANJE
2 sobe, kuhinja in pritlikli-
se odda proti nizki na-
jemnini onemu, ki povrne
adaptacijske stroške. Več
pri „Posest“, realiteta pri-
sarna. Poljanska cesta 12.
6683

ZA STANOVANJE
2 do 3 sobe s pritliklinami
v sredini mesta za 1. sep-
tember ali pozneje plačam
do 1500 Din mesečno. Po-
nudbe pod „Ugodno 6682“
na upr. „Jutra“. 6682

VELIKO SOBO 6646
svetlo, s posebnim vzhodom
v sredini mesta, išče ban-
ni uradnik. Ponudbe na
upr. „Jutra“ pod „Banka“.

Nepremičnine

LEPO POSESTVO
se bo prodajalo na prostovoljni
javni dražbi na Pla-
nini pri Raki, okraj Krško,
dne 15. avgusta t. l. Po-
sestvo leži na najlepši legi
ter obstoja iz najboljših
njiv, lepaga sadnega vrta
z lepim gospodarskim so-

sloplem, travnikom in več
hektarov lepaga gozda. —
Natančnejša pojasnila se
dobijo pri lastniku Vinko
Gregl, trgovec v Brežicah
ob Savi. 6558

POSESTVO NAPRODAJ
v izmeri 5 oralov zemlje,
njive, travnika in sadonos-
nika. Hiša in gospodarsko
poslopje, vse v dobrem
stanju, ob okrajni cesti,
20 minut od kolodvora
St. Jurij. Cena se izve pri
Anton Leskovec, St. Jurij
ob juž. železnici 34. 6299

POSESTVO 6670
liza glavne ceste, celo go-
spodarsko poslopje, v do-
brem stanju, hiša, hlev,
pokrito z eternitom, 12 ju-
trov zemlje, njive, travni-
ki in gozdovi, v dobrem
stanju, obdelano, se iz pro-
ste roke prodaja. Poizve se
pri upr. „Jutra“.

HIŠA 6658
na Bledu 2, s 5 sobami,
kuhinja, kletjo in vrtom,
se ugodno prodaja. Več po-
ve Ivan Pretnar, čevljar
Bled 2.

Dopisovanje

IZ LJUBEZNI
kdo se hoče oženiti z
mlado, lepo, bogato, izobra-
ženo gospodično, ki se
hoče zato omočiti, ker ne
sme doma kaditi. — Po-
nudbe pod „Kaditi dovo-
ljeno“ na upr. „Jutra“. 6579

GOSPODIČNA
samostojna, visoko usobra-
žena, muzikalična, z 250 ti-
soč kron gotovine, želi
vseled osamlosti znanja s
finim, inteligentnim go-
spodom z dobro stalno
službo, event. boljše trgo-
vino, 28 do 38 let, v svrhu
takočnejše živitve. Samo
resne, neanonične po-
nudbe s sliko, katera se
vrne, pod „Kismet“ na
upr. „Jutra“. Strogo tajno!
6567

DOBROTNICA
za jeunesse doré! Blago-
volite sprejeti pismo v upr.
„Jutra“ pod svojo šifro
K-12. 6649

DOPISOVANJE
želita dva uradnika na
dopustu z dvema gospo-
dičnima v starosti 16 do
22 let, Cenj. dopise s sli-
ko poslati pod „Drago in
Mirko“ na upr. „Jutra“.
6650

DOJILJA 6570
ki bi hotela prevzeti 1 in
pol meseca starega otroka
v svojo oskrbo proti dobri
plači, se išče za takoj. —
Vzame se jo tudi na dom.
Ponudbe poslati na upravo
„Jutra“ pod „Dojilja“.

DOPISOVANJE
želi mlad obrtnik, 25 let
star, z gospodično od 18
do 25 let, s premoženjem,
radi poznejše živitve. —
Cenj. ponudbe s sliko pod
„Obrtnik“ na upr. „Jutra“.
6666

TEA 6669
Poste restante pod šifro
nedopustno, odgovor na
pismo 18. julija pri upravi
„Jutra“ pod „Tea“.

VDOVEC 6344
dobro situiran, 55 let star,
trgovec in posestnik, 2 mi-
nuti pešpoti oddaljen od
železniške postaje v Ljub-
ljanski okolici, se želi za-
radi pomanjkanja znanja
seznaniti v svrhu ženitve
z značajno, veselo in mi-
roľubno gospodično ali dvo-
bro brez otrok, v starosti
od 30 do 40 let, ki je do-
bra gospodinja in bi imela
veselje do dobrega vzga-
janja 4 in pol letne vau-
kine. Premoženje postre-
ska stvar. Prosi se, vendar
ni pogoj, da se priloži sli-
ka. Tajnost žasnjo zaje-
žena. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Značajnost
in miroljubnost“ do 15. av-
gusta t. l.

UCITELJICA
z lastnim pohištvom, želi
spoznati resnega gospoda
50 let, ki bi imel veselje
za mirno zakonsko življe-
nje, v slučaju zaupanja in
harmonije. Resne ponudbe
na upr. „Jutra“ pod „Mi-
roldomska“. 6561

GOSPODIČNA 6637
z lastno trgovino, stara
24 let, prijetne zunanosti
in lepim premoženjem, želi
znanja zaradi event. po-
nejše ženitve s romantič-
nim gospodom, stariim od
28 do 35 let, ki bi imel tu-
di veselje do trgovine.
Biti mora voselega značaja
in prijetne zunanosti. La-
resne ponudbe, če mogoče
s sliko, poslati na upravo
„Jutra“ pod „Srečna bo-
dočnost 6637“. Tajnost za-
jamčena.

Razno

PIANINO 6630
ali klavir iščem v posojilo
proti mesečnim odškodnini
in garanciji. Ustne ali pis-
mene ponudbe naj se poš-
ljejo restavraciji „Narodni
dom“, Ljubljana. 6630

TRGOVSKI POTNIK
dobro vpeljan po Jugosla-
viju, išče zastopstva različ-
nih strok. Ponudbe poslati
na upravo „Jutra“ pod
„Agilen“. 6623

INSTRUKCIJO 6583
iz vseh predmetov za
realno daje tehnik iz viš-
jih semestrov (zlasti ma-
tematiko, fiziko in opisno
geometrijo). Pogoji po do-
govoru. Cenj. ponudbe se
poslati na upr. „Jutra“
pod „Matematikar“. 6583

KAKO NAROČITI
«Mali oglaš» „Jutra“? —
V pismu napiši kdaj, kol-
kokrat in kaj želiš, da se
tiska kot Tvoj «MALI
OGLAS». Za prvih 20 be-
sed tega oglasa moraš na-
prej poslati 5 Din, za vsa-
ko besedo od dvajsete na-
prej pa 50 par. Lahko pla-
čaš tudi v znakih, ki jih
priložiš pismu. Dopisni-
ce pisma pisi, če poš-
lješ istočasno po polnoči-
ni denar. Naslov v vsi-
slučajih: Uprava „Jutra“
v Ljubljani. — Ker prih-
ja na «Male oglase» „Je-
tra“ navadno veliko po-
nudi, je najbolje pripravno,
če navedeš v svojem ogla-
su natančen naslov, na
kateraga ti naj pošljajo
ponudbe.

Domače vesti

ELJEN SEKVESTERI

Ali vam je znana ona istočna pripovedka o revnem Arabcu, ki razum stare kolibe ničesar ni imel? Neke noči je sanjal, da je postal gospod in da ima nepregledno čredo ovac. V tem se pojavil neki človek z dolgo sivo brado in ponudi Arabcu: »Ali mi prodáš svoje ovce za sto tisoč?« Arabec se je zdelo preveliko in odgovoril energično: »Nečem!« »Daj mi svojo čredo za deset milijonov!« Arabec malo molči, ali ker je hotel ceno še bolj zvišati, zavpije na svojo moč: »Nočem!« Zavpil je tako močno, da se je zbudil, — in je zagledal svojo revno kolibo in mršavo, lačno kozo. Poskušal je vnovič zaspati, da bi ponudil ovce za mnogo nižjo ceno, ali bilo je zaman. . .

Arabe si je zapomnil, da niti v sanjah ni dobro preveč na glas vpil: »Nočem!«. Toda dandanes se lahko odreče brez odrekavanja in privoliš brez vsakega »nočem!«. Zato bom povedal povest o Madžaru in njegovem sekvestru. Popolnoma zbuhen in drzen je našel Madžar pripravno osebo in rekel: »Ako se dvigne sekvester z mojega veleposelstva, dam pet milijonov strankarskega fondu.« Pripravna oseba dobi v pripravnem trenutku strankinega paša in mu pove, kaj pravi in daje Janoš Čardaš. Potem je strankin paša poklical strankinega subašo in mu priporočil: »Glej, da se Janoš Čardaš prekliče sekvester, ker je obljubil strankinemu fondu tri milijone dinarjev.« Strankin subaša je obvestil sekvestrebega o želji Janoš Čardaša in o njegovem namenu, da priloži strankinemu fondu dva milijona dinarjev. In tako je ta znesek padel vedno nižje, dokler v sedmih strankinega fonda ni bilo napisano tristošestdeset tisoč. Tudi to je veliko. . . Ali vsi imajo dovolj. Eljen sekvesteri!

Napisati sem hotel svoj običajni uvodnik, ko sem prečital v beograjski »Politiki« predstoječo zgodbo. Sklenil sem takoj, da odstopim danes svoje mesto beograjskemu kolegi, ki mi sporoča, da je storila vzeta točno iz resničnega življenja. Samo ne iz arabskega. Paša, subaša in sekvester - beg so vsi krščanske vere in imajo, odnosno izdajajo lepe strankarske legitimacije. M. A. C.

* Konferenca armijskih poveljnikov. Minister vojsne in mornarice je pozval v Beograd vse komandante armijskih oblasti na konferenco, ki se je vršila dne 24. julija. Komandanti so poročali o položaju na ozemlju dotične armijske oblasti. Pri tej priliki se je razpravljalo o vseh vprašanjih, ki se tičejo opreme vojske in zagotovitve dobre prehrane za vojaštvo. Na konferenci so se posvetovali tudi o izvršitvi zakona o ustroju vojske.

* Tehniška fakulteta v Beogradu. Jeseni leta 1924. se zgradi v Beogradu velika moderna zgradba tehniške fakultete.

* Idriska gimnazija v nevarnosti. Kakor doznava »Goriška Straža«, se slovenska gimnazija v Idriji s prihodnjim šolskim letom baje končnoveljavno odpravi.

* Osebnost vest. Jugoslovanski poslanik v Washingtonu dr. Ante Tresić-Pavičić je prispel v Split na daljši dopust.

* Špijonska afera Andriolić. O nadaljevanju preiskave v Beogradu se ne izdajajo nobene oficijelne poročila. Poročila listov so kombinacije, ki ne zaslužijo preveč verjetnosti. Kakor nam danes javljajo iz Beograda, Danica Andriolić tudi v Beogradu nadaljuje s svojo prakso lažljivosti, ter je tudi tam zasnila celo vrsto ljudi. Izvršile so se preiskave, ki so pokazale, da je večina teh sumničenj brez podlage, vendar se trdi, da je del teh oseb res kompromitiran. Doslej pa ni bila izvršena nobena aretacija. Včerajšnji listi zavračajo napade nekaterih beograjskih listov, da zagrebška policija ni v polni meri izvrševala svojih dolžnosti, ter ugotavljajo, da je prvi odkril niti špijonske mreže zagrebški detektiv Nikolić.

* Novo gledališče v Subotici. Subotička mestna uprava je pod garancijo finančnega in prosvetnega ministarstva najela posojilo 5 milijonov dinarjev za zgradbo novega gledališča. Sama pa je prispevala 15 milijonov. Zidavo se jakaj prične.

* Versko gibanje v Ljubljani. Po poročilu, ki ga je prejelo notranje ministarstvo, so se izvršile po prevaru v Ljubljani sledeče zanimive izpremembe. Izstopov iz katoliške cerkve je bilo 227, iz pravoslavne 14, iz evangelijske 12, iz hebrejske 5. Vstopov je bilo v katoliško cerkev 22, v pravoslavno 154, v evangelijsko 24, v hebrejsko 5, v islam 1, v unijsko cerkev 1.

* »Edinost« in »Banca Adriatica« v Trstu. Dr. Edvard Slavik, voditelj tiskarne in lista »Edinost«, v Trstu objavlja v včerajšnji »Edinosti« izjavo, iz katere je razvidno, da niti tiskarne niti dnevnika »Edinost« vsled strankarske Kamenarovičeve transakcije »Jadranske banke« v Trstu ne zadenejo nobene posledice. Dr. Slavik izjavlja, da italijanska Jadranska banka v Trstu nima nobenih deležev »Tiskarne Edinost«, ki je zadržana z omejeno zavarovanjem in ne akcijsko društvo. Italijanski tiskarstveni bankirji niso sogospodari niti pri edini slovenski tiskarni

niti pri edinem slovenskem dnevniku v Primorju. Tiskarna in dnevnik »Edinost« ostaneta isto narodni podjetji v službi naroda stvari. — Veseli nas, da je vodstvo tržaških Jugoslovenov se pravočasno rešilo to vazo podjetje zlih posledic Kamenarovičeve transakcije Jadranske banke v Trstu.

* Zvest idealom. Dopolnilnik »Politike« je predvčeršnjim obiskal v Zagrebu gosp. Miroslava Kulmerja, da mu izrazi obžalovanje, ker je bila v nekem beograjskem listu objavljena neresnična vest o njegovi soudeležbi pri volunskih aferi. V poteku razgovora je grof Kulmer izjavil dopisniku: »Najbolj obžalujem, da se je s to pogreško dala prilika federalističnim listom, da nastopajo še z večjo odločnostjo v svoji kampanji, da ta moment naravnost izkoristijo v svoje namene. Razume se, da namo tako pisanje ne bo prav nič vplivalo. Posvetil bom svoje poslednje dni kljub temu onemu idealu, ki me je osrečil, ker se je uresničil. Zrastle sem poleg Strossmayerja, njegova duša je prepolna moje čustvovanje in nikdo mi te duše ne more zastrupiti. . .« To je najlepši in najplemenitejši odgovor tako na krivico, ki je bila storjena grofu Kulmerju, kakor tudi na poizkus federalističnega časopisa, da to izkoristi v svoje politične namene.

* Novi bankovci. Upravni odbor Narodne banke izda v sporazumu s finančnim ministrom v promet nove bankovce po 10, 100 in 1000 dinarjev v znesku 150 milijonov Din. Zato pa vzame polagoma iz prometa del novčane stare emisije v isti višini.

* Izpremembe v državni službi. Ivan Ružič je imenovan za davčnega upravitelja pri davčni okrajni oblasti v Murski Soboti, Anton Križ pa za poštarja 6. razreda pri poštinem uradu v Mariboru. Višji davčni upravitelj Rafael Dolinšek v Celju je trajno upokojen.

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. V dobi od 15. do 21. julija se je v Ljubljani rodilo 21 otrok, med temi dva mrtvorojenčka, umrlo pa je 19 moških in 10 žensk, skupaj 29 oseb, in sicer: 2 osebi za škrlatno, 2 za jetiko, 2 za pljučnico, 1 za dušiljivim kašljem, 1 za zastrupljenjem rane, 1 za možgansko kapjo, 1 za srčno hibo, 1 za rakom, 17 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 pa vsled slučajne smrtne poškodbe. Na nalezljivih boleznih so obbolele 4 osebe: 2 na škrlatni, 1 na davci in na dušiljivem kašlju.

* Za prodajalce vrednotnic. Ob pregledovanju zaloga pri prodajalcih vrednotnic je finančna oblast ugotovila, da nekateri nimajo v zalogi sploh nobenih vrednotnic. Izgovarjajo se, da jih ne razpežajo veliko, da se jim zato sčasoma pokvarijo in da jih pošta moče zamenjati, kadar so razveljavljene. Pravijo tudi, da doslej še nikdar ni bilo odredeno, katere vrednotnice morajo imeti v zalogi. Ker pa morajo imeti prodajalci vsaj najpogostnejše vrednotnice, se je uradno odredilo, da morajo vsi imeti v zalogi vsaj znamke po 1 in 2 Din in po 50 par ter dopisnice. Druge vrednotnice, kakor poštne nakaznice, spremnice, kuverte za denarna pisma itd. ni, da bi morali imeti, ampak si jih lahko naroče, ali pa tudi ne.

* Avtomatične telefonske centrale. Naša država je naročila na račun reparacij v Nemčiji avtomatične centrale. Po dobne telefonske centrale so že uvedene v Nemčiji, Franciji in drugih državah ter so se dobro obnesle. Na teh centralah dobi govornik avtomatično zvezo s poljubno številko. Če je številka slučajno zasedena, pokaže poseben znak, da je številka okupirana. Mehanizem za spajanje je zelo enostaven in tajnost govora je na teh telefonih popolnoma zagotovljena, ker mehanizem absolutno izključuje vsako prisluškovanje. Dve veliki centrali, vsako po 10.000 številki dobila Beograd in Zagreb, štiri centrale, vsako po 3000 številki, pa dobe Ljubljana, Sarajevo, Novi Sad in Skopje.

* Preureditev beograjskega kolodvora. Kakor javljajo iz Beograda, je direkcija državnih železnice sklenila, da se uredi v Beogradu poseben tovorni kolodvor, ki bi razbremenil promet na glavnem kolodvoru. Na glavnem kolodvoru naj bi se šil v bodoče samo promet brcih in osebnih vlakov.

* Obrtno-nadaljevalna šola v Mariboru. Obrtno-nadaljevalna šola je štela v šolskem letu 1922-23 20 razredov z 836 učenci (624 vajencev in 212 vajenk); večje število se je moralo odkloniti, ker iz gmojn razlogov ni kazalo otvoriti nadaljnjih razredov. Učni smoter je doslej učencev (385 vajencev in 153 vajenk) oziroma ali prej izstopili ali niso bili redovani ali pa niso izdelali. Po materinskih so bili razen 147 Nemcev (96 vajencev in 51 vajenk) vsi učenci slovanske narodnosti. Učne uspehe v risanju in pismenem delu je pokazala razstava koncem šolskega leta, ki je dokazala, da je razvoj šole ugodno usmerjen. Glavno težkočo je tvorilo tudi letos gmojno stanje zavoda, ker so stroški pri sedanjih razmerah ogromni, mamlodane vse breme pa bi morali nositi krajevni čimtelji. Na predlog Slovenskega obrtnega društva, ki zasleduje z veliko pažnjo razvoj šole, je stopil na čelnik šolskega odbora, župan Grčar, v stik z obrtnimi in industrijskimi krogi, da bi se našla trdna gmojna podlaga za šolo, in kakor vse kaže, se bo to vprašanje rešilo pozitivno, kar bo obrtno

nadaljevalni šoli, ki je postala za našo obratno obrtniškega narasčaja velikega pomena, je v prid.

* Ženski pokret v Jugoslaviji. Naše ženske organizacije so poslane vsem narodnim poslancem pismo, v katerem prosijo, da se gospodje parlamentarci izjavijo, kako mnenje imajo o ženski volilni pravici in ako je treba dati ženskam volilno pravico. Odgovori so že začeli prihajati, ali uprava ženskega gibanja drži vsebinsko v tajnosti in jih bo objavila v obliki komunikacije šele potem ko pridejo vsi odgovori. »Politika« pravi, da bo rezultat te ankete morda zelo zanimiv, ker se lahko zgodi, da se ogromna večina poslancev izjavi tako, da bo to pomenilo glasovanje za žensko volilno pravico. Lokavo so te naše ženske!

* Hidroelektrična centrala pri Krškem. Kakor smo že omenili, se je nedavno vršila v Krškem in Brežicah koncesionalna obravnava v zadevi izgradnje hidroelektrične centrale. Obravnava so končane in že v najbližji bodočnosti se pričakuje podelitev koncesije za grebški mestni občini. Z gradbenim delom se prične prihodnjo pomlad. Na Savi pri Krškem se postavi velik jez in tamkaj se prične tudi kanal, ki bo v dolgotni 12 kilometrov presekla Krško polje do Krške vasi, kjer se zgradi centrala. Od centrale se zgradi odvodni kanal v Krško. Kanal bo pripraven za plovitbo in sicer za ladje do 600 ton, a razen tega se bo vršil po kanalu tudi dosežanji savski promet s splavi. Samo ob visokem stanju vode bodo lahko šli splavi tudi po Savi. Razen kanala se zgradi še nekatere druge naprave kot protikoncesija tamkajšnjemu prebivalstvu. Zgradi se dve kopalnici, eno pri Brežicah, drugo pri Krškem. Čez kanal bo vodilo več mostov, približno na vsak kilometer po eden, izvede se tudi posebna naprava za namakanje Krškega polja, ki vsled neugodnega terena trpi vsled suše. Glede oddaje električnega toka okoliškim krajem je določeno, da dobe Brežice in brežički okraj 250 KW, Krško 180, Videm 50 in Krško polje 100 KW. Hidroelektrična centrala bo dograjena v 2 in pol leta. Troški bodo znašali približno eno milijardo kron. Po elaboratu bo centrala dajala do 22 tisoč konjskih sil, najmanj pa 12 tisoč.

* Sokol i v Ljubljani obvešča članstvo in prijatelje društva, da mora v smislu pogodbe z mestno občino prijeti v prihodnjih mesecih z zgradbo Sokolskega doma. Ker je čas za to skrajno neugoden, je društvo vložilo prošnjo na mestno občino za podaljšanje stavbenega roka za dve leti. Ker pa ne vemo, kakšno stališče zavzame občinski svet k tej naši prošnji, smo pospešili izvršitev načrta. Vabimo člane odborov in odsekov, vse naše društvene prijatelje in one inženirje, stavbenike in strokovnjake v telesni vzgoji, ki bi nam hoteli podati dobrohotne strokovne nasvete, da si ogledajo osnutke. Ti so razporejeni vsak dan do 29. t. m. v društvenih prostorih na Taboru od 10. do 12. ure dopoldne in od 3. do 7. ure popoldne.

* Kolonizacija Kosovega polja. Ministrstvo agrarne reforme vrši največ kolonizacije na Kosovem polju, manje na Ovčjem polju in v drugih delih južne Srbije. Dosledaj je osnovalo 135 kolonij, v kratkem jih bo pa ustanovljeno še 72, ker je na Kosovem polju še razdeljenega državnega zemljišča do 16.000 ha in se lahko naseli še 2000 družin. Naseljevanje Kosova se je vršilo po naslednjem redu: L. 1919. je bilo podeljeno 530 ha na 68 družin, L. 1920. 1200 ha na 162 družin, L. 1921. 1540 ha na 193 družin, L. 1922. 10.000 ha na 1242 družin in letos do 1. julija 1574 ha na 229 družin. Od začetka kolonizacijske akcije do 1. julija letošnjega leta je torej država oddala 14.852,73 ha na 1899 družin. Največ naselencev je iz Srbije, najmanj pa iz Slovenije, odkoder je prišlo samo 0,2% naselencev. Slovenski kolonisti so po večini gorški begunci. Začetek naseljeniškega življenja je sicer težak, ali razmere se boljajo in za pridnega so dani vsi pogoji napredka.

* Iz Oražmova pašalika. Poroča so nam: V občini Moste pri Ljubljani zida župan Oražm enonadstropne hiše, ki jih potem prodaja naprej. Pred nekaj dnevi se je ena teh stavb na Selu, ki je bila že skoraj dovršena, najbrž vsled površnega dela, ali pa slabe postavke, vsula. K sreči ni bil pri tem nihče poškodovan. Čudno pa se nam zdi, da se gradi imenovana stavba tudi še dalje brez zunanje označbe stavbenika.

* Odmev iz dolarskega procesa. Povodom razkritja o svoječasnih dolarskih tatvinah na pošti v Ljubljani je bil v dnevniku »Napreju« objavljen nek članek, radi katerega se je čutil poštni direktor g. dr. Debelak užaljenega. Kot piše je bil osumljen poštni uradnik g. Milan Detela, proti kateremu je bila nato vložena ovadba radi prestopka po § 104. s. k. z., dočim je bilo že poprej radi njegovih izpovedi v dolarskem procesu uvedeno proti njemu disciplinarno postopanje. Prva razprava, ki se je vršila že februarja, je bila preložena, ker je sodišče zahtevalo akt o dolarskih »princih«. Afera je bila končana v terek pred ljubljanskim deželnim sodiščem in je bil obtožen g. Milan Detela oproščen, ker se je sodišče prepričalo o neutemeljenosti ovadbe.

* Pri Sv. Jožefu nad Celjem sta se vršili dve nedelji zaporedoma cerkveni slavnosti. Prvo nedeljo je bral novo mazo s. R. Jož. prihodnje ob obhajal

svojo zlato jubilej mašništva mistionar g. Kitak. Principijelno se ne vmešavamo v slavnosti raznih konfesij, v kolikor se ne tičejo javnosti. Ožigosati pa moramo, kako lahkomiščno zapravlja razna cerkvena gospoda narodno premoženje, na drugi strani pa hujška nerazodno ljudstvo proti davkom. Kakor nam poročajo iz Celja, je bilo pri obeh slavnostih kar dva dni zaporedoma toliko streljanja, da so srčali lepi tisočaki v zrak. Vrh tega cela okolica niti v nočem času ni imela miru. Ali bi ne bila proslava lepša, če bi se verno ljudstvo in duhovniki pri takih prilikah spomnili zaje stradalajočih revežev. Več arca in možgan!

* Nov muzej v Beogradu. Ministrstvo pošte in brzojava je sklenilo, da se v Beogradu ustanovi poštno brzojavni muzej, ki naj poda sliko razvoja pošte in brzojava v Jugoslaviji.

* V Štipu imajo »klostersko« senzacija. Iz samostana sv. Ilje je namreč te dni pobegnila mlada in lepa nuna Milica Milanovičeva. Zatekla se je bila tjakaj po žalostnem koncu ljubezenske zgodbe z nekim mladeničem. Mlada spokornica je bila samostanu po svojih lepih lastnostih v ponos. Prišel pa je lep in mlad žendarm v ta kraj in njegova čudovita podobnost s prvo ljubeznijo mlade nune je spokornico tako zmešala, da je takoj drugi dan pobegnila iz samostana k njemu.

* Aretacija avstrijskega socialista Wallisha v Mariboru. Iz Maribora poročajo: Mnogo razburjenja vzbujajo v avstrijskih časopisih in med našimi socialisti nenadna aretacija podžupana Brucka ob Muri, voditelja štajerske socialne demokracije Kolomana Wallisha v Mariboru. O aretaciji so časopisi že mnogo poročali, toda večina precej tendenciozno. Dejansko ozadje, o katerem pa še ni nihče poročal, pa je sledeče: Wallish je bil do maja 1920. v Mariboru glavni voditelj takratnega železniškega štrajka ter je delal slovenskim oblastvom mnogo neprilik. Končno je moral pobegniti v Avstrijo in je postal avstrijski državljani. Letošnje poletje je zaprosil policijski komisariat v Mariboru za dovoljenje, da sme obiskati svoje v Mariboru, kjer bivajo starši njegove žene. Dovoljenje je dobil. Ko pa je prišel prejšnji teden v Maribor, ga je poltelja čez dva dni aretirala, njegovo ženo takoj izgnala, njega pa izročila sodišču. Očita se mu, da je pisal leta 1920. bivšemu vodji policijskega komisariata v Mariboru dr. Senekoviču anonimno pismo z grožnjo, da ga bo umoril. Razen tega ga dolže, da ga išče madžarska oblast radi njegovega komunističnega delovanja v Segedinu za časa sovjetske diktature na Madžarskem. Sodišče je radi tega uvedlo preiskavo in ga držl v zaporu. V zaveži je že interveniralo tudi avstrijsko zunanjstvo ministrstvo v Beogradu in vodstvo Jugoslovanske socialistične stranke.

* Tropična malarija v Beogradu. Bakteriološka postaja v Beogradu, ki se bavi s študijem malarije, je ugotovila te dni slučaj tropične malarije v Beogradu. Nedavno so ugotovili slučaj iste bolezni v Grocku. Zdravstvena oblast je odredila energične korake, da se za tre ta nevarna bolezen.

* Proti alkoholu. Začetkom septembra otvori ministrstvo narodnega zdravja v Beogradu antialkoholno postajo, kjer bo služboval zdravnik specialista za alkoholizirane. Kako bi bila takšna postaja potrebna še le pri nas!

* Smrtna nesreča v Ljubljani. Včeraj popoldne je padel raz oder pri adaptaciji hiše Trgovske banke na vogalu Františkanske ulice zidar Ivo Milič in dobil pri padcu tako težke poškodbe, da je kmalu nato umrl.

* Nesreče pri gradnji ljutomerske železnice. Skupina donskih kozakov, ki so zaposleni pri gradnji železnice v Ljutomeru, je te dni večerjala salato in juha. Po večerji je postalo 19 delavcem slabo in so komatirali na njih znake zastrupljenja. Vseh 19 kozakov je resno zbolelo. Kot vzrok zastrupljenja so komatirali skvarjen jesih. Bolniki ležijo v železniškem vagonu, ker drugje ni prostora. — Pri kopanju velikega nasipa pri Kačjih grabah južno od Ljutomera je ponesrečil donski kozak, ker se je vsula nanj velika plast nasipa ter ga pokopala. Predno so ga mogli rešiti, je bil že mrtev.

* Težka poškodba pri delu. Rus Nikola Nekrasov se je pri stavbi poslopja okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani težko ponesrečil. Padel je nanj težak voziček za prevažanje gramoza in peska. Nekrasov je nezavesten obležal. Prepeljali so ga v bolnico.

* Družinska drama. Policijski inšpektor v Sarajevu Mihajlo Savić je živel s svojo ženo v večnem prepiru. Zena je končno moža zapustila in odšla k svoji sestri. Savić je odšel te dni k njej, da bi jo pozval na nadaljevanje zakon

skega življenja, ali pri tej priliki je prišlo do prepira, v katerem je žena možu izrgala revolver in ustrelila parkrat nanj ter ga tako težko ranila v glavo. Savić je znan iz t. zv. banjalovskega veleizdajniškega procesa v vojnem času. Bil je takrat celo obsojen na smrt, ampak obsodba ni bila izvršena. Po osvobojenju so bili po kralju odklikovani on in vsi, ki so bili obtoženi in obsojeni v tem procesu.

* Samomor mariborskega redarja. V terek zvečer se je v Mariboru ustrelil na Aleksandrovi cesti s službenim samokresom v glavo višji policijski stražnik Aleksander Filipčič, ki je bil znan kot izredno marljiv in energičen v službi. V smrt ga je baje poglala beda, ker je morala družina proti koncu meseca kljub varčevanju in solidnemu življenju vedno stradati. Umrlega pokopljejo danes popoldne ob četrta na 19. na pokopnem pokopališču. Pokojni zapušta ženo in dva otročka.

* Za »Dominus vobiscum« v zapor. Mariborsko okrožno sodišče je prisodilo 18letnemu usnjarskemu vajencu Francu Komarju iz Ljutomera en teder strogega zapore, ker je ob priliki pogreba otroka trgovca Maziča v Ljutomeru pokrit smeje zakrilil proti pogrebemu spredu: »Sedaj ga nesejo. Dominus vobiscum.«

* Obsodba tatu. Ljubljancin Adolf Uršič je vlomil v Planino pri posestniku Francu Mrharju ter odnesel iz pisalne mize 110 lir, 100 dinarjev, poročni prstan in srebrno uro v skupni vrednosti 7000 kron. Po trgu se je predstavljal kot knjigovodja ljubljanske tiskarne »Impeks«. Deželno sodišče v Ljubljani mu je prisodilo dva meseca strogega zapore.

* Ciganska. Pred mariborskim okrožnim sodiščem so v soboto obsodili tri prelumske cigane vsakega na dva meseca težke ječe radi hudodelstva tatvine, ker so kradli gramofonske plošče. Dne 20. junija so namreč prišli Emerik, Josip in Ivan Bogdan, cigani iz Gorice pri Dolnji Lendavi, v gostilno Ivana Vučoka v Gornji Bistrici. Čez pol ure sta dva brata zgignila, tretji pa je na vse pretege gibal s krčmarjem za neko lopato. Ko je bila kupčija sklenjena, je tudi ta zgignil. Ko je hotel nato krčmar naviti gramofon, ni našel nikjer plošč. Cigani so seveda tajili tatvino, sodnik pa jim niso verjeli ter so jih obsodili.

* Tatvina na pošti. V Kumanovem je izgnila poštna pošiljka v vrednosti 94.000 dinarjev. Tat še ni izsleden.

* Vlom v davkarijo v Sisku. V državni davčni urad v Sisku so ponoči 23. julija vlomili doslej neznan zlikovec. Razbili so blagajno in odnesli 350.000 dinarjev gotovine in nekoliko drobiža.

* Dojenčki in otroci postanejo močni po uživanju »itolant« hranilne moke, ki se dobiva povsod. Glavna zaloga: drogerija »Adrija«, Ljubljana, Selenburgova ulica. 112

Domače borze

25. julija.

ZAGREB. V efektnih se je položaj spremenil: prejšnje zanimanje za bančne papirje je prešlo zopet na industrijske vrednosti. Oslabljenje bančnih papirjev pa se smatra samo za začasno. V devizah se je nadaljeval včerajšnji poskus, da se brez potrebe in brez najmanjšega upravljenja izzove na borzi »hauses« ter padece dinarja, ki je ostal na zunanjih tržiščih čvrst. Blaga je bilo dovolj in se je majhno povpraševanje z lahkotno pokrilo. Notirale so devize: Amsterdam 3680-3720, Dunaj 0.133 de 0.134, Berlin 0.0185-0.0215, Bruselj 44 de 450, Budimpešta 0-0.54, Italija 414.75-416.75, London izplačilo 436.25 do 437.25, London ček 435.25-436.25, Newyork 94.5-95.25, Pariz 560-567.5, Praga 283.5-284.5, Svica 1702.50-1707.5, Varšava 0-0.056; valute: dolar 93.5 do 94.25, avstr. krona 0.134-0, češke kro- ne 279-281, 20kronski zlatniki 350-40, lire 410-412; efekti: Jugoslovanska banka 160-170, Ljubljanska kreditna 225 do 230, Prastrediona 1210-1220, Slaven- ska banka 115-120, Trboveljska d. d. 1050-1100.

BEograd. Čvrsta tendenca se je nadaljevala. Blaga dovolj, toda vsi posli so se obavljali nad pariteto na bazi 5.80-5.85 za Beograd v Curihu. Narodna banka je intervenirala v vseh devizah. Notirale so devize: Amsterdam 3715-3725, Berlin 0.019-0.02, Dunaj 0.133-0.1335, Bruselj 460-470, Budimpešta blago 0.85, Bukarešta 48.5-49, Zeneva 1690-1695, London 435-435.5, Milan 412.5-413.5, Newyork 94.25 do 94.4, Pariz 562-563, Praga 283-283.5, Sofija 88-90; valute: leji 47-47.75, češke kro- ne 283-284; efekti: 7% investicijsko posojilo 73.5-74.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorci »Jutra«. Odgovorni urednik Pr. Brozovič.

Naročajte „JUTRO“!

Vremensko poročilo

Ljubljana, 25. julija 1923		Ljubljana 806 m nad morjem				
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblakno 0-10	Padarine mm
Ljubljana	7.	763.0	18.7	sever	del. obl.	2.0
Ljubljana	14.	761.0	27.6	jug. vzh.	vel. obl.	—
Ljubljana	21.	768.8	24.0	brezvetra	jarno	—
Zagreb	7.	762.7	21.0	—	—	—
Beograd	7.	—	—	—	—	—
Dunaj	7.	761.9	19.0	zapid	pol obl.	10.0
Traga	7.	761.3	15.0	—	oblačno	3.0
inmost	7.	763.7	15.0	brezvetra	—	28.0

V Ljubljani barometer nižji, temper. primerna. Sonce vzhaja ob 4.33, zahaja ob 19.41

BLED.

Novo preurejen, dobro idoči hotel
v centralni legi na Bledu

se z inventarjem proda.

Ponudbe na Dostal, Vila Rusalka, Bled.

Zahvala.

Oh smrti našega očeta, brata, tasta in strica

Fraňa Arkota

izrekamo vsem, ki so se udeležili pogreba pokojnika,
najtoplejšo zahvalo, osobito gasilnemu društvu in pevcem
v Dol. Logatcu kakor tudi udeležencem iz Postojne.
Zahvaljujemo se vsem za odkrito sožalje.

Vrhnika, dne 24. julija 1923.

V imenu vseh sorodnikov:

Rodbina Arko-va.

OGLAS.

(Nabavka belog brašna.)

Na dan 27. jula ove godine u 11 časova
prije podne održaće se u kancelariji Intendanture Drav-
ske divizijske oblasti u Ljubljani druga javna usmena
licitacija za nabavku i isporuku intendantskom slaga-
lištu u Ljubljani 6000 kilograma čistog, pšeničnog, belog
brašna tipa „0“ po uslovima, koji se mogu videti svakog
dana u kancelariji pomenute intendanture.

Kaucija 5 % polaže se na kasl Dravske divizijske
oblasti u Ljubljani u gotovom novcu ili vrednostnim pa-
pirima po čl. 88. zakona o državnom računovodstvu na
dan licitacije.

Iz kancelarije intendanture Dravske divizijske oblasti
E. broj 11.020 dne 16. jula 1923. godine u Ljubljani.

Naznanjam

vijudno vsem cenj. gostom, da jim je na razpolago posebna soba
s klavirjem v prvem nadstropju ter soba za zborovanje. Vsak
petek sveže domaće in morske ribe. Vsak dan polenovka s po-
lento na tržaški način, kakor tudi druga gorka in mrzla jedila.
Sprejemajo se abonenti na hrano proti dnevni plači 15 Din.
Vino, črno, dalmatinsko, 8 Din, belo, dolensko 8 Din (čez
ulico 7 Din) ter druga boljša vina.

Za obilni poset se priporoča

IVANKA VIDMAR, gostilničarka
Sv. Jakoba trg šte. 5.

ŽELEZNIŠKO REKLAMO

PO KOLODVORIH
VSEH ŽELEZNIŠKIH PROG JUGOSLAVIJE

OSKRBI

ALOMA COMPANY

ANONČNA IN REKLAMNA D. Z. O. Z.

GENER. ZASTOPNIK KONCES. ŽELEZN. DRUŽBE „BAT“
V BEOGRADU

CENTRALA
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 3

PODRUŽNICA
BEOGRAD
SREMSKA UL. 9

Trboveljski premog in drva
ima stalno v zalogi vsako množino
Družba ILIRIJA, Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj inserira v „Jutru“

Dolgo pričakovana

se dobi

povsod!

Tedaj proč s škodljivo kavo, zavživajte le **MIRIM-čokolado!**
MIRIM, tovarna čokolade in kakao-a, Maribor.

Več družbenikov

sodelujočih ali tihih, z večjim kapitalom, sprejme za takojšnji pristop močno
razvita lesno-trgovska tvrdka za izvoz lesa v Italijo in Švico. Ponudbe z
navedenim kapitalom, katerega bi mogli reflektanti takoj vložiti pri Sla-
venski banki v Ljubljani, je vpslati samo do 31. julija t. l. pod šifro
„Krasen dobiček“ na Anončni zavod DRAGO BESELJAK IN DRUG,
Sodna ulica 5. Istotam se dobijo natančne informacije.

POZOR, TRGOVCI!

Z razpečavanjem pri sedanjih draginjah vsaki družini ne-
obhodno potrebnega konzumnega predmeta dosežete
staini in obilni zaslužek.

Pismena pojasnila daje:

M. MUŠIČ, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6.

Premog Oglje Drva

Podpisana tvrdka prodaja:
**Trboveljski 1^a premog
in bukovo oglje**

iz svojega skladišča na južnem kolodvoru ter
suha, trda in mehka drva
rezana v dolžino za kuhinjsko uporabo iz svojega skla-
dišča na Zelenem hribu.

Premog in oglje se oddajata v detajlu v vrečah, ali
en gros v celih vagonih z 10% popustom od fakturnega
zneska za združene odjemalce ali posameznike.

Vsa goriva se odpremiijo po želji po naših vpregah
na dom.

Naročniki naj se javijo pri podpisani tvrdki:

„IMPEX“

eksporna in importna družba z o. z. v Ljubljani
Krekov trg šte. 10, I. nadstropje.

Sienkiewiczzevi romani

v novi izdaji so začeli izhajati pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Prvi roman, ki že izhaja v snopičih po 4 pole in prinaša
tudi ilustracije, je znameniti zgodovinski roman

„Z ognjem in mečem“,

katerega dve slovenski izdaji sta bili

že davno razprodani. Vsak snopič velja s

poštino vred 9 Din. Do sedaj je izšlo osem snopičev.

Naročniki naj pošiljajo naročnino in naj se priglašajo pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Prvovrsten tovarni avtomobil
pettonski
„SAURER“
generalno popravljen, proda
Oto Peterman
Zagreb, Vialška ul. 50.

Hladilni stroji

(Kühimaschine)

nov, komplet, Ammoniakkompressor, za
Maribor ugodno proda. — Natančneje
izve pri Oglasnem zavodu Verste
Maribor, Slomškov trg, pod št. 1781.

Kontoristinja

samostojna, večja slovenske, nemške
in po možnosti italijanske in hrvaške
korespondence in strojepisja

se išče

za takojšen nastop v veletrgovini
kolonijalnim blagom na Gorenjskem
Ponudbe pod „Kontoristinja“ na Aloma
Company, anončna družba, Ljubljana
Kongresni trg 3.

Iščem v bližini „Zvezde“

mehirano ali prazno sobo za
dva gospoda.

Ponudbe pod „Takoj“ na Anončni
zavod DRAGO BESELJAK IN DRUG
Ljubljana, Sodna ulica 5.

Knjigovodja

v tovarniško podjetje v bližini Ljub-
ljane. Prednost imajo samci, ki
že delj časa službovali v kakem in-
dustrijskem podjetju. Ponudbe z na-
vedbo referenc in kratkega opisa de-
sedanjega delovanja pod „Vodja
pisarne“ na upravo „Jutra“.

ARKO Liqueur Triple Sec